LAISVĖ—LIBERTY
Dukartsavaitinis
Dalis Queens apskrityje (N. Y.) $10.00
Kanadoje $10.00
Kitur užsienyje $12.00
Jungtinėse Valstijose $9.00
Pavienio egzemp. kaina 10 centų

LAISVĖ
THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

LAISVĖ—LIBERTY
Semi-Weekly
110-12 Atlantic Avenue
Richmond Hill 19, N. Y.
Telephone VIrginia 9-1827
PRICE 10c A COPY

No. 61 ★★★★ Richmond Hill 19, N. Y., Penkt., liepos (July) 31, 1959 ★★★★ METAI 48-ji

KRISLAI

Duok žirkles!
Pagirtini.
Brangioji mašina.
Jaunimas ir dailė.
Ragina remti streiką.
Draugų laikraštis.

Rašo Viešnia

Vos paėmus į rankas liepos 24-tos Laisvę, draugė sušuko: "Duok žirkles!"

—Ką gi ji dabar prasimanys,—tariau sau. Netruko ji paskelbti žirklių užduotį:

—Tuojau pasiunčiu iškarpą savo seselei į Kauną. Lai žino apie mūsų draugų laimę. Tenuvyksta amerikiečių lietuvių delegaciją susitikti. Išgirs ir apie mus. Gi tai teikia viltį, jog ir mes kada nors ten pasimatysime.

Nudžiugau ir aš. Juk tai gatavas laiškas ir dar su tokia nuostabia naujiena! Dėka jos išradingumo ir mano laiškai su iškarpomis iš Laisvės apie amerikiečius lietuvius turistus Lietuvoje jau plasnoja oro paštu kur nors virš Atlanto.

—:—

Philadelphiečiai darbuotojai atlieka žymų lietuvių visuomenei tarnybos darbą. Jie prieš porą savaičių masiniai atvyko pamatyti Tarybų Sąjungos parodą New Yorko Koliseume. Vienok ne visi galėjo atvažiuoti, dideliame buse pritrūko vietos.

Parodą mačiusieji, sugrįžę, dar ryžtingiau ėmė dairytis priemonių atvežti ir likusiuosius. Pasėka:

Rugpiūčio 1-mos rytą jie vėl atkeliauja parodon, taip pat specialiu busu. Tarpe atvykstančių pirmu kartu rasis vienas kitas ir antrininkų. Juk norint parodą gerai pažinti ir savaitės būtų maža.

—:—

Tarybų parodoje gausu nuostabių, man nepažįstamų nesuprantamų mašinų. Jos atrodo kaip stebuklas. Bet už vis daugiau įjaudino tie 18 vagų galintieji varyti artojai - akėtojai ir galingieji kombainai.

Prieš akis iškilo anie metai senojoje mažoje tėviškėje, kai dvylikametis brolukas stojo į mirusio tėvo vietą artoju. Matau į akmenis išdaužytą, žagrės norագą, atsiskaitantį su akmenėjusį molį plauti. Prisimenu artojėlio su ašaromis sumišusio prakaito dienas ir pūslėtus mažyčius delnus.

Kieno mintis nelaimintų šiuos žmogaus išlaisvintojus nuo kančių? Kas nebūtų dėkingas tai santvarkai, kuri įgalino tuos darbo galiūnus turėti?

—:—

Pasauliniame Jaunimo Festivalyje dalyvauja ir Tarybų Lietuvos jaunimo atstovai. Ir dar kokie atstovai! Pav., Konstantinas Bogdanas. Jis festivalin nusivežė iš marmuro skulptuotą Lenino biustą, vieną iš 50 savo kūrinių. Kiti taip pat talentingi ir darbais pasižymėję jauni žmonės.

—:—

Amerikos Komunistų partija niekad neturėjo tokių laisvių, kokiomis naudojasi kapitalistų naudai gyvuojančios partijos. Paskiausiais keliolika metų ji pergyveno daug persekiojimų. Tačiau jos balsas už darbininkų reikalus nenutilo nė sunkiausiais laikais.

Kilus plieninkų streikui Amerikos darbo liaudis ir vėl tos partijos balsą išgirdo. Partija ragina darbo žmones remti plieno darbininkų streiką. Jos atsišaukimas, aiškinantis streiko priežastį ir svarbą, išspausdintas angliškame darbininkų savaitraštyje The Worker liepos 26-tos laidoje.

—:—

Uoliausių streikierių draugų tarpe tenka priskaityti ir laikraštį The Worker, išeinantį New Yorke (23 West 26th St.). Kai komercinė spauda atvirai ar iš pasalų kandžioja streiką, Workeris pilnas streikieriams naudingų žinių iš daugelio streiko frontų.

Tai brangus draugas nelaimėje.

Laikraščio bičiuliai streikierių tarpe sako, jog laikraštis daug daugiau galėtų padėti streikui, jeigu daugiau streikierių jį pažintų. Laikraščio leidėjai nutarė pažintį plėsti —už $1 sutiko siuntinėti laikraštį per 10 savaičių.

Plieno kompanijų pelnai dideli

New Yorkas. — Charles R. Hook, prezidentas aštuonių didžiausių plieno gaminimo kompanijų (Armco), paskelbė, kad per 1959 metų pirmąjį pusmetį biznis buvo didelis ir pelnai didesni, kaip bent kada pirmiau. Jis sakė, kad 1958 metais per tą patį laiką kiekvienas šėras davė po $1.42 pelno, gi 1959 metais net po $3.42. Taipgi jis nurodė, kad šiemet per pirmąjį pusmetį kompanijos plieno pardavė 45 procentais daugiau, kaip 1958 metais.

Iš mažesnių kompanijų National Steel Corp. paskelbė, kad 1958 metais per pirmąjį pusmetį ant kiekvieno šėro buvo gauta po $1.39 pelno, gi šiemet net po $5.26.

Detroit Steel Corp. paskelbė, kad šių metų jos pelnai yra po $1.83 ant kiekvieno šėro. Šį pelnų augimą paskelbė pačios kompanijos.

"Plieno kompanijos gali pakelti darbininkams algas ir baigti streiką tuo pat kartu nepakeliant kainų ant plieno", sako unijos vadas D. J. McDonaldas.

Federalinės valdžios taikintojas J. F. Finneganas laikė pasitarimus su plieno kompanijų ir darbininkų unijos atstovais. Po to jis sakė, kad streiko baigimui dar nepadarė jokio progreso.

Pirmosios Amerikos lietuvių ekskursantų grupės dalis.

Vilniaus radijo pranešimai apie amerikiečius Lietuvoj

VILNIUS, liepos 27 d.— Sekmadienį į Tarybų Lietuvą pribuvo skaitlinga amerikiečių lietuvių grupė. Chicagietis žurnalistas Jokubka: Jūs, draugai, negalite įsivaizduoti, kaip mes jaučiamės įkėlę koją į mūsų mylimos Lietuvos žemę, iš kurios išvykome prieš daugelį metų. Svečiai aplankė įdomesnes vietas Vilniuje. Juos stebina statybos plėtojimasis. Mątė atdaras bažnyčias. Rašytojas Rojus Mizara stebisi, kad tik 38 metų amžiaus mokslininkas vadovauja Vilniaus universitetui, vienam iš seniausių pasaulyje universitetų. Dr. Stanislovaitis sako: Kaip smagu vaikštinėti mano tėvų žemėje! Mane tiesiog stebina didžiulė statyba. Na, o ką Amerikoje taip vadinami "vaduotojai" prasimano ir pasakoja apie Lietuvą. Jis sako jau turįs pasidaręs daug nuotraukų iš matytų vaizdų, kurias atsivežęs Amerikon parodys. Tegu visi lietuviai pamatys, kokias neteisybes Lietuvos priešai yra paskleidę apie Lietuvą.

VILNIUS, liepos 29 d.— Jau keturios dienos kaip Vilniuje lankėsi amerikiečių lietuvių grupė. Šiandien svečiai aplankė Panerius ir Trakus. Paneriuose matė vietas, kuriose karo metu hitleininkai ir lietuviškieji nacionalistai iššudė tūkstančius tarybinių žmonių. "Važiuodamas į Panerius stebėjausi Lietuvos gamtos žavingumu, bet kai pasiekiau Panerius ir pamačiau baisiosios tragedijos vietas, man širdį suspaudė didis liūdnumas", sako Dr. Margeris. Jis išvykdamas Lietuvon pažadėjęs parašyti knygą apie tai, ką matys ir patirs kelionėje po Lietuvą. Taip jis ir padarys. Jis parodys, kokius piktus melus Lietuvos priešai yra paskleidę Amerikoje apie Tarybų Lietuvą. Jis sakė: Vilniuje matau žmones gerai apsirengusius ir linksmus. Trakuose svečius sutiko ir sveikino visa eilė valstybinių ir partinių pareigūnų. Kadangi Trakuose veikia sportininkams treiniruotis stovykla, tai svečiai susipažino su visa eile sportininkų. Svečiai apžiūrėjo rekonstruojamą Trakų pilį.

Nesusitaiko dėl veteranų pensijų

Washingtonas. — Dabartiniu laiku Jungtinėse Valstijose yra 850,000 karo veteranų ir apie 800,000 našlių ir vaikų, kurie gauna pensijas. Per metus jiems išmoka virš bilijono dolerių.

Pensijos yra trijų rūšių: $794, $945 ir $1,625 per metus, priklauso kokioje padėtyje yra veteranas. Mažiau sužeisti, tai mažiau gauna pensijos. Nei vienas pavienis, kuris uždirba $1,400 per metus, ir vedęs $2,700, negali gauti pensijos.

Dabar tarpe Eisenhowerio administracijos ir Kongreso yra pasidalinimas pensijų reikale. Abidvi pusės daro pasiūlymų, kad mažiau būtų pensijomis išmokama.

New Delhi. — Indija ir Pakistanas didina savo tarpe prekybą.

120,000 darbininkų ruošiasi į streiką

Washingtonas. — Jeigu aliuminio ir vario kompanijos nepatenkins darbininkų reikalavimų, tai penktadienio naktį, liepos 31 d., prasidės 120,000 aliuminio ir vario darbininkų streikas.

Aliuminio industrijoje United Steelworkers of America unijoje priklauso apie 35,000 darbininkų, o Aluminum Workers International Union apie 58,000.

Abiejų unijų darbininkai reikalauja pakelti algas po 15 centų per valandą ir kitokių pagerinimų. Vario industrijos darbininkų kontraktas taipgi baigiasi.

Kubiečiai šaukia: "Rankas šalin"

Havana. — Pereitąjį sekmadienį į Kubos sostinę Havaną susirinko apie milijonas žemdirbių. Įvyko masinės eisenos ir susirinkimai. Fidel Castro per dvi ir pusę valandos sakė kalbą. Jis kaltino Jungtines Valstijas, kad jos kišasi į Kubos vidaus reikalus, prieštarauja Kubos žemės reformai ir tt.

Kubiečiai šaukė: "Šalin rankas nuo Kubos!", "Mes toliau nevergausime Amerikos monopolistams!".

Dabartinė Kubos vyriausybė atima perviršį žemės nuo dvarponių ir ją atiduoda žemdirbiams. Ji atima ir apie 3,500,000 akrų nuo JAV cukraus kapitalistų.

NIKSONO GRUPĖ BUS 4 DIENAS LENKIJOJE

Maskva. —Vice-prezidentas Niksonas pareiškė, kad kada jis baigs savo 10 dienų vizitą Tarybų Sąjungoje tai jis ir jo grupė vyks į Lenkiją. Juos užkvietė Lenkijos prezidentas A. Zawadskis. Jie ten bus keturias dienas.

Vėliausios žinios

Washingtonas. — Prezidentas Eisenhoweris sakė, kad Chruščiovo užkvietimo į Jungtines Valstijas reikalu gal tarsis Niksonas.

Geneva.—Keturių didžiųjų valstybių užsienio ministrų konferencija jau baigsis ateinantį trečiadienį.

New Yorkas. — Aliuminio gaminimo kompanijų ir darbininkų unijos atstovai susitarė streiką atidėti ir tęsti derybas.

New Yorkas. — Didžiausias pasaulyje keleivinis "Queen Elizabeth" laivas išplaukdamas iš New Yorko vandenų susikūlė su tavoriniu laivu "American Hunter". Abu laivai apsilamdė. "Queen Elizabeth" sugrįžo į New Yorką su 1,960 keleivių. o per naktį užtaisė jam skylę.

Beirutas. — Minia užpuolė buvusį ministrą, o dabar parlamento narį Naimą Moghabghabą ir užmušė.

Novorusiskas, TSRS. — Vice-prezidentas Niksonas nustebo pamatęs didelį Novorusisko miestą.

Kairas. — Nasseris sakė: "Jeigu vėl Izraelis pradės karą prieš mus, tai mes jį sunaikinsime".

Jakarta.—Tarybų Sąjunga davė Indonezijai $17,500,000 paskolos. Kiek anksčiau ji davė $100,000,000.

Maskva. —Tarybų Sąjungos žmonės masiniai lankosi į Jungtinių Valstijų parodą.

Detroitas. —Automobilių gaminimas sumažėjo, nes mažiau jų reikalauja į pardavyklas.

New Delhi. —Indijos Komunistų partija paskelbė, kad ji visoje šalyje šauks protesto susirinkimus, jeigu Indijos valdžia kišis į Karela provincijos vidaus reikalus.

Parodos, debatai ir taikos reikalai

Leningradas. — "Chruščiovo ir Niksono susitikimai ir jų tarpe debatai dar nepakeičia tarptautinę padėtį", rašo J. Restonas.

Jau devinta savaitė Genevoje eina užsienio ministrų konferencija, bet ji dar mažai nuveikė sušvelnijimui tarptautinių santykių. Laike jos įvyko Tarybų Sąjungos parodos atidarymas New Yorke, ir Jungtinių Valstijų Maskvoje. Amerikoje apsilankė TSRS vice - premjeras Kozlovas, tarėsi su prezidentu Eisenhoweriu, o Maskvoj lankėsi JAV vice-prezidentas Niksonas, prezidento brolis Miltonas Eisenhoweris ir tarėsi su TSRS vadais.

Jungtinių Valstijų ir Tarybų Sąjungos liaudis, kuri neša ant savo pečių sunkią apsiginklavimo naštą, laukia nuo ministrų konferencijos vadų teigiamų rezultatų, kurie vestų prie taikaus sugyvenimo.

Laike Niksono ir jo patarėjų apsilankymo Tarybų Sąjungoje pasaulio akys pasisuko nuo Genevos į Maskvą. Tarybų Sąjungos vyriausybė parodė nuoširdumo, plačiai duris atidarė Niksonui ir jo grupei, Leningrade leido admirolui Rickoveriui apžiūrėti atominės energijos ledlaužį "Leniną", ir suteikė jam plačių informacijų.

T. Sąjungos spauda apie JAV parodą

Maskva.—Tarybų Sąjungos spauda kritikuoja Jungtinių Valstijų parodą Maskvoje, kaipo "didelį pasigyrimą ir propagandai suruoštą". Amerikos parodoje tvirtina, kad Jungt. Valstijų darbininkai gauna algos nemažiau, kaip po $90.00 per savaitę, kas sudaro arti $5,000 per metus.

"Izvestija" pacitavo iš pačios JAV valdžios raporto, kur buvo sakoma, kad 1958 metais 7,600,000 šeimų, arba 36 procentai dirbančių gavo mažiau negu po $2,000 per metus, o 45 procentai gavo mažiau $4,000.

Kam jie triukšmauja jaunų festivalyje?

Viena. — Austrijos sostinėje susirinko virš 20,000 jaunuolių iš viso pasaulio šalių. Jų festivalis tęsis per porą savaičių. Vyksta koncertai, žaidimai ir sportiniai žaislai.

Bet atvyko iš kai kurių kapitalistinių valstybių organizuotos grupelės, kurios triukšmauja "prieš komunistus". Vienos gatvėse jie jau išprovokavo apie 20 incidentų. Nemalonu, kad tarpe triukšmaujančių yra ir amerikiečių grupė.

Kapitalistinis pasaulis boikotavo jaunų festivalį, kuris eina po obalsiu už taiką. Boikotas nepavyko, tai imasi kitų priemonių.

INDONEZAI ĮVEDA MIRTIES BAUSMĘ

Jakarta. — Po šešių valandų Indonezijos prezidento Sukarno ir jo ministrų posėdžio paskelbė, kad šalyje įveda mirties bausmę. Tai pirmu kartu tatai daroma bėgyje devynerių metų. Didžiausiais prasikaltėliais bus skaitomi ekonominių reikalų sabotažnikai - kenkėjai.

Sicilijos saloje laimėjo kairieji

Roma. — Sicilijos salos parlamente, kuris turi 90 narių, kairiųjų kandidatas, kurį rėmė ir komunistai, Silvio Milazzo laimėjo rinkimus, nes jis gavo 45 balsus. Valdžios partijos (krikdemų) kandidatas G. Lo Morgo, kurį rėmė visi dešinieji, gavo 43 balsus.

Silvio Milazzo jau per dešimts mėnesių vadovavo Sicilijos salos vyriausybei. Dešinieji norėjo prašalinti jo vyriausybę, bet nepajėgė.

Sicilijos sala yra Viduržemio jūroje. Į piet-vakarius nuo Italijos, ii yra dalis Italijos valstybės. Sala užima 9 926 ketv. mylias ir turi apie 8,000,000 gyventojų. Milazzo ir jo šalininkai reikalauja salai autonomijos.

DAR APIE DERYBAS BERLYNO REIKALU

Geneva. — Vakaru ministrai nori, kad Tarybų Sąjunga sutiktų penkeriems metams palikti vakarinį Berlyną dabartinėje padėtyje. Numatoma, kad TSRS tą jų pasiūlymą atmes. Tarybų Sąjunga sutinka, kad per metus ir pusę Vakarų kariniai daliniai pasiliktų Berlyne, bet, kad būtų sulaikyta žalinga propaganda, kad ten negabentų atominių ginklų ir nedidintų karinių jėgų.

SAKO, KAD JIS VIS SKAITO "KITŲ AVIS"

Washingtonas.—Gynybos sekretorius Neil McElroy pasakojo senatoriams, kad "gal būti Tarybų Sąjunga yra pralenkus Jungtines Valstijas raketų srityje". Bet jis pašakojo, kad vis vien JAV yra galingesnės už TSRS ir pastarąją sumuštų. Vienas iš senatorių sakė, kad McElroy "skaičiuoja kitų avis", nes jis nežino tikrojo TSRS jėgų stovio.

LAISVE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

PUBLISHED BY THE LAISVE, INC.

Publishcd Tuesdays and Fridays, except in case of Holidays.
110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.
Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y., under the Act of March 3, 1879.
Established April 5, 1911 — ROY MIZARA, Editor

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	$9.00	Canada and Brazil, per year	$10.00
United States, per 6 months	$5.00	Canada and Brazil, 6 months	$5.50
Queens Co.	$10.00 per year	Foreign countries, per year	$12.00
Queens Co.	$5.50 per six months	Foreign countries, 6 months	$6.50

Amerikiečių lietuvių grupė Lietuvoje

ŠIUO TARPU TARYBŲ LIETUVOJE vieši gana skaitlinga Jungtinių Amerikos Valstijų lietuvių turistų grupė, kurioje randasi ir "Laisvės" redaktorius Rojus Mizara. Šios grupės sudėtis labai įvairi. Joje randasi gydytojų, žurnalistų, darbininkų bei darbininkių, namų šeimininkių, pirmosios kartos lietuvių, atvykusių dar prieš pirmąjį pasaulinį karą, bet taip ir čia gimusių ir augusių.

Tai pirmoji amerikiečių lietuvių ekskursantų grupė aplankyti pokarinę Lietuvą, socialistinę Lietuvą. Netenka nė sakyti, jog šis įvykis yra labai svarbus ne tik Amerikos lietuviams, bet visai lietuvių tautai.

Kadangi mes tikime šviesesne ateitimi, kadangi mes tikime, jog naujo karo bus išvengta ir tarptautinė padėtis taisysis, jog beprotiškojo šaltojo karo audra praeis, todėl mes tikime, kad nuo dabar vis daugiau ir daugiau Amerikos lietuvių turės progos aplankyti Tarybų Lietuvą. Girdėtis, kad neužilgo išvyks ir kita turistų grupė, nors gal šiek tiek mažesnė.

Mes karščiausiai sveikiname šią pirmąją turistų grupę ir linkime jai geriausios sėkmės. Kadangi joje randasi, kaip sakyta, keletas žurnalistų ir visa eilė veikėjų, tai neabejojame, jog jie savo įspūdžiais Lietuvoje norės pasidalyti su mūsų skaitytojais ir visa plačiąja Amerikos lietuvių visuomene. Na, o sugrįžę jie žodžiu papasakos mums, ką jie matė, girdėjo ir patyrė.

Nereikia nė sakyti, jog reakcinė lietuvių spauda nesveikina šios amerikiečių lietuvių išvykos į Tarybų Lietuvą. Ji jau plepa visokias nesąmones ir ragina savo pasekėjus užsimerkti į pranešimus, nes, girdi, nieko gero juose negalės būti. Bet juk nieko kito iš darbo žmonių priešų mes ir nesitikėjome.

Septintasis jaunimo festivalis

SEKMADIENĮ, LIEPOS 26 D., Austrijos sostinėje Vienoje, Stadiume, atsidarė Septintasis pasaulinis jaunimo festivalis. Tai pirmasis jaunimo festivalis kapitalistiniame pasaulyje. Pirmieji šeši įvyko socialistinėse ir liaudiškose šalyse.

Festivalio organizatoriai kvietė jaunimo delegatus, menines ir sporto jėgas dalyvauti, neatsižvelgiant į jų politines pažvalgas. Ir štai kapitalistinės valstybės, vietoje dalyvauti, parodyti "ką turi", "ką gali", tai puolėsi kenkti festivaliui. Pikčiausiai linkui jo atsinešė Jungtinių Valstijų turčiai. Jų pastangomis buvo paveikta Indijoje, Indonezijoje, Burmoje, eilėje Afrikos valstybių, kur kai kurios sporto organizacijos atsisakė dalyvauti su "komunistais", paskelbė festivaliui boikotą.

Iš Jungtinių Valstijų nuvyko gana skaitlinga jaunimo delegacija, viso jų yra arti 400, ir apie 2,000 šiaip jaunuolių pamatyti festivalį. Jų tarpe randasi tokių, kurie atvyko kenkti festivaliui iš vidaus. Kieno tai pasiųstas lėktuvas skraidė virš Vienos su užrašu: "Atminkite Vengriją ir Tibetą". Ir ką ten atminti! Vengrijos liaudis laisva! Tibetas naikina vergiją ir baudžiavą! Tų šalių jaunimas dalyvauja festivalyje. Tie, kurie šaukia "atminti Vengriją ir Tibetą", yra vergijos ir baudžiavos užtarėjai.

Ir kodėl jie prieš jaunimo festivalį, kuris eina po obalsiu: **"Lai gyvuoja pasaulyje taika ir sugyvenimas!?"** Ar šis obalsys neatatinka Amerikos jaunimo reikalams? Argi tie, kurie dirba erzinimui tarptautinių santykių, geriau pasitarnauja mūsų jaunimui?

Į Vieną susirinko apie 20,000 jaunuolių iš apie 100 šalių. Jie ten per dvi savaites parodys ne tik ką gali meno ir sporto srityje, bet dar daugiau suglaus savo eiles kovai prieš žmogaus žmogumi išnaudojimą, už pasaulinę taiką ir visų žmonių sugyvenimą. Tie, kurie kenkė festivalio organizavimui, kurie dabar apverkia buvusią vergiją Tibete, istorijos rato atgal nepasuks!

Du pasauliai ir dvi parodos

BIRŽELIO PABAIGOJE NEW YORKE, Koliseume, atsidarė Tarybų Sąjungos paroda. Į jos atidarymą atvyko TSRS vice-premjeras Frolas Kozlovas. Dalyvavo Jungtinių Valstijų prezidentas Eisenhoweris ir viceprezidentas Niksonas. Paroda atsidarė gražiai, prieteliškoje atmosferoje. Kozlovas, TSRS ambasadorius Menšikovas ir kiti socialistinės šalies atstovai gražiai priėmė aukštus amerikinius svečius ir apžiūrėjo parodoje eksponatus.

Mainais Jungtinės Valstijos paruošė savo parodą Sokolnikų Parke, Maskvoje. Išleista daug pinigų. Pastatė didelę patalpą su atominių dūmų spalvos grybo pavidalo aliuminio kepure. Originaliai garsino, kad mūsų paroda bus atidaryta liepos 4-ą dieną, tai yra, Jungtinių Valstijų Nepriklausomybės šventės dienoje. Bet kaž kodėl buvo "nesuspėta". Ją atidarė tik liepos 24 d., tai yra, kada Washingtone tapo paskelbta "pavergtų tautų savaitė".

"Pavergtų tautų savaitės" proga prezidentas išleido atsišaukimą į socialistinių šalių žmones atsisakyti nuo socializmo, o pasirinkti kapitalistinę santvarką. Sakoma, kad neoficialiai tos jo proklamacijos kopijų pasirodė net JAV parodoje.

Jungtinių Valstijų parodos atidarymui nuvyko viceprezidentas Niksonas. Pagerbdami mūsų šalį atvyko Tarybų Sąjungos vyriausybės žmonės Vorošilovas, Chruščiovas ir kiti.

Kas dėl žmonių, tai New Yorke pirmąją dieną TSRS parodą aplankė apie 50,000 amerikiečių, o Maskvoje tiek pat ar dar daugiau tos šalies žmonių.

KAS KĄ RAŠO IR SAKO

NIEKATAUŠKOS

Chicagos kunigų "Draugas" smarkiai išbarė buvusį New Yorko valstijos gubernatorių p. Harrimaną. Girdi, "Harrimanas tikrai nesupranta Chruščiovo ir jo vedamos politikos." Reiškia, "Draugo" redaktoriai gudresni už Harrimaną.

Ypač ryškiai Harrimanas įrodęs "savo politinį naivumą pasisakydamas, kad jis labai nuoširdžiai kalbinęs Chruščiovą atvykti į Ameriką."

O kadangi Harrimanas visoje Tarybų Sąjungoje sakosi savo akimis matęs milžinišką progresą, tai jis prieš "Draugą" dar smarkiau nusidėjo. Chruščiovas esąs užsiinteresavęs tik vienu dalyku: žmones "laikyti tamsoje, visiškai izoliuotais nuo laisvojo pasaulio," i r tt. Kad Tarybų Sąjunga jau nusėta milžiniškais fabrikais, kad tenai jau seniai iš visų kampų iššluota beraštybė, tai kunigų organui nesvarbu ir nieko nereiškia.

Tas tik parodo, kaip visiškai "Draugo" redaktoriai nesiskaito su šviesa ir tiesa.

MATYT, JIS TEISINGAI YRA NUSITEIKĘS

Chicagos menševikų dienraščio Naujienų" korespondentas buvęs nuvykęs pas Dr. Margerį ir turėjęs su juo pasikalbėjimą prieš jam, Margeriui, išvykstant į Lietuvą.

Netenka nė sakyti, jog minėtas korespondentas bando Margerį pašiepti. Bet ir iš to, kas iš to pasikalbėjimo paduota, galima aiškiai suprasti, kad Margeris nesidavė užkibti ant menševikiškos meškerės ir prakeikti Tarybų Lietuvą. Nepavyko ,matyt, "N." korespondentui Dr. Margerį sukurstyti prieš rusų tautą. Nes jis rašo:

> Parodė daug iš okupuotos Lietuvos gautų knygų, kurių krūva buvo tikrai įspūdinga; daktaras džiaugdamasis pareiškė, kad Lietuva rusų globoje augant, kaip ant mielių, ir jai geresnių sąlygų ir nereikią. Esą, kas atsitiktų, jei Lietuva atgautų nepriklausomybę, beregint visi kaimynai supultų jos žemių plėšti, — ir lenkai, ir vokiečiai, ir gudai, kurie net į sostinę Vilnių pretenduoja. Tik didelė rusų tauta, kaip motina, globojanti mažutę Lietuvą nuo visų skriaudėjų, leisdama jai plačiai kultūriniai tarpti ir augti.

Nežinome, ar Dr. Margeris tikrai tuos žodžius vartojo ar ne, bet asmeniniai jo nusistatymas linkui rusų tautos yra teisingas.

O labiausiai korespondentui nepatiko Dr. Margerio atsinešimas linkui "vaduotojų." Girdi, "jis pradėjo peikti Amerikos lietuvių veiksnius ir spaudą, kad šie tik ieško ir kelią aikštėn juodžiausius šmeižtus apie Lietuvą.

Net išbarė Alto vadovybę, kam važinėjanti į Washingtoną skelbti tik kas "blogiausia" Lietuvoje, o Naujienų pirmajam puslapiui ir jo redaktoriui daktaras nebeturėjo žodžių. Esą, tenai iš visos Amerikos spaudos kasdien surankiojamą visa, kas juodžiausia apie Lietuvą. ("N.," liepos 22 d.)

Jei iš tikrųjų Dr. Margeris taip kalbėjo, tai jis kalbėjo taip. kaip kalba apie "lietuvių veiksnius" šiandien kiekvienas padorus ir susipratęs lietuvis. Menševikų, klerikalų ir smetoninininkų spaudoje tesurasi šmeižtus, prasimanymus ir išmislus apie Tarybų Lietuvą.

BALSAS AŠIAUSIO LAISVĖS PRIEŠO

Chicagos dienraštis "Vilnis" rašo:

> Šveicarijos laikraštis "Zasler Nachrichten" įdėjo Stasio Lozoraičio "įspėjimą" Vakarų ministrams Genevoje, kad jie neleistų "mirti laisvės dvasiai."
>
> Šis "įspėjimas" geriau tinka vadinti balsu tamsios praeities. Lozoraitis pretenduoja paveldėju Smetonos fašistinio režimo, kuris buvo pasmaugęs laisvę Lietuvoje, kuris buvo užčiaupęs burnas net ir krikščioniams demokratams, nekalbant jau apie pažangesnes partijas ir grupes.
>
> Taigi, p. Lozoraitis neturi jokios teisės kalbėti laisvės vardu, nes jis atstovauja režimą, kuris buvo aršiausias laisvės priešas.

GERAI, KAD TAIP IR ATSITIKTŲ

Leonas Prūseika rašo:

> Išrodo, kad "Voice of America" ir kitos propagandos agentūros nutrauks savo melagingas melodijas, siunčiamas į socialistines valstybes. Ir valdžia pradeda suprasti, kad taip grubi, primityviai žiopla propaganda nieko gero Amerikai neduoda, o tik sėja nepasitikėjimą pačia Amerika.
>
> Seniai tą sakėme. Keli šimtai dykaduonių neteks geros algos. Ir keliolika lietuviškų pasturlakų neteks "džiabo."
>
> Bus tai skaudus antausis smetonlaižiams, klerikalams ir socialdemokratams.

KAPITAIZMUI ATEISIĄS GALAS

Kanadiškis "Liaudies balsas" visiškai neabejoja, kad socialistinis pasaulis pasivys ir pralenks kapitalistinį pasaulį. Jame skaitome:

> Pastaruoju laiku buvo daug būkštavimų, kad Tarybų Sąjunga pralenkia Ameriką moksle ir mene. Kiti būkštauja, kad Tarybų Sąjunga sudaro rimtą konkurentą ekonomijoj. Vis daugiau šalių įsigyja mašinerijos ir gaminių iš TSRS. O dabar, atsidarius New Yorke TSRS parodai, nekurie tą baimę pakartoja.
>
> Jeigu kalbėti apie gerybes, kurias TSRS sukurs, tai nereiktų juk būkštauti. Daug žmonių dar alkį kenčia, nekalbant jau apie ką kitą. Juo turtingesnės bus socialistinės šalys, tuo bus geriau atsilikusioms šalims. Bet turint mintyje konkurenciją kapitalizmui, tai kapitalistams tikrai atsiranda "pavojus." Jų dominacijai ateina galas.

KLERIKALAI PRIEŠ BENDRADARBIAVIMĄ

Mūsų lietuviškieji klerikalai piestu stoja prieš kiekvieną susikalbėjimą tarpe Jungtinių Valstijų ir Tarybų Sąjungos. Štai kunigų "Draugas" trumpai ir drūtai pasisako: "Toji viceprezidento Niksono kelionė Maskvon nereikalinga nei vienu, nei kitu atžvilgiu. Nereikalinga buvo ir pati amerikiečių parodą rengti Maskvoje, kaip nereikalinga buvo įsileisti Amerikon Sovietų parodą."

Klerikalams geriau, kad tarptautinėje arenoje viešpatauja tautų nesantaika ir kad visa žmonija nuolatos gyvena naujo karo pavojaus ženkle.

Redakcijos atsakymai

Pirmutinei lietuvių turistų grupei išvykus į Lietuvą, visa eilė mūsų skaitytojų jau rašo mums ir klausia visokių informacijų. Aišku, kad mes neturime laiko visiems asmeniškai atsakyti. Tai lai šios pastabos bus atsakymas visiems.

"Laisvė" šios ekskursijos neorganizavo. Todėl ir už ją jokios atsakomybės negali imti ir neima. Taip pat mes nieko nežinome apie panašių ar kitokių ekskursijų organizavimąsi ateityje. Todėl nesikreipkite pas mus tokiais reikalais informacijų. Visos informacijos, kokias mes gausime apie dabartinės ekskursijos įspūdžius bei patyrimus Tarybų Lietuvoje, tilps "Laisvėje." Tikimės, jog jos bus įdomios.

Aukurui.—Atleiskite, kad jūsų "Minčių šmočiukų" negalėsime įdėti "Laisvėn". Jūs juose daugiausiai siejate asmenis su įvairiomis išlaidomis. Ypač mes neturime galimybės patikrinti jūsų pastabų teisingumo apie SLA žmonių tam tikras išlaidas. Vis tiek ačiū už parašymą.

NAUJAS MEDIKŲ BŪRYS

KAUNAS. — Neseniai Kauno koncertų salėje buvo iškilmingai įteikti diplomai 282 Kauno Medicinos institutą baigusiems absolventams. Tai—jau 8-toji šio instituto laida.

Su pagyrimu institutą baigė E. Jaržemskas, A. Rimdeika ir daug kitų, o gydytojas P. Zabiela visus šešerius metus institute gaudavo vien penketus.

Dauguma baigusiųjų pareiškė norą dirbti Lietuvos rajonuose. Kaunietis V. Garšva vyks į Kalvių apylinkės ligoninę, R. Kibiša—į Vilkiją. M. Valeikaitė —į Druskininkus. Mokslo pirmūnas A. Rimdeika lieka aspirantūroje institute ir specializuosis chirurgijos srityje.

Washingtonas. — Atstovų Butas sutiko, kad Jungtinių Valstijų talkininkams užsienyje, per metus laiko, būtų duota $3,186,000,000 pagalbos.

Darbininkų Sveikata

J. J. Kaškiaučius, M. D.

AMINO RŪKŠČIŲ SVARBA

Kai pasitaiko organizme koks mitiminis nenormalumas, kokia amino rūkščių stoka kraujo skysčiuose, hormonuose, raugaluose bei fermentuose, antikūniuose, tada jau organizmui nebegerai. Raumenys pradeda savo toną, susimeta raukšlės, — eina senatvė, vytimas.

Atvirkščiai, jei pasitaiko ilgiau ir gausiau gauti su maistu baltymų, t. y. amino rūkščių, tai jos pasikeičia kepenyse į saldymus ir riebalus, o azotas prasišalina su šlapimu. Jei maiste trūksta saldymų ir riebalų, tai tą jų trūkumą atpildo kepenų rezervas. Tačiau šitaip pasitaiko labai retai, nes labai retai žmogus gauna perdaug baltymų su maistu. Visų dažniausia jų gauna permažai.

Iš visų 22 amino rūkščių aštuonios yra būtiniausios, esencinės: be jų negali vykti naujų ląstelių statyba. Šitų 8 amino rūkščių mes turim būtinai pristatyti organizmui pilnutinių baltymų pavidale.

Čia tai ir visa esmė, visas svarbumas tų pilnutinių baltymų mūsų maiste — adekvačiųjų baltymų (adequate). Visos amino rūkščių rūšys turi savo tikrus vardus: leucinas, triptofanas, isoleucinas, gliutaminė rūkštis, metioninas... Kiekvieno baltyminio valgio tikroji vertė priklauso nuo amino rūkščių turio: nuo jų skaičiaus — kiekio ir nuo jų kokybės.

Gyvuliniai baltymai, turintieji visas 8 esencines (būtingąsias) amino rūkštis, vadinami pilnutiniais (adekvaičiais) baltymais: pienas, sūris, liesa mėsa, žuvis, kiaušiniai. Taippgi ir augaliniai baltymai: bravoro mielės, riešutai, sojos pupos, lęšiai, žirniai, pupos, sėmenys, čielo grūdo javiniai miltai.

Tačiau, jei iš javinių grūdų esti prašalinami daigai ir sėlenos, tai jie lieka menkaverčiai, ne pilnutiniai. Patys savaime jie negali palaikyti gyvybės ir sveikatos. Jei tu juos ir "praturtintum", ("enriched"), įlašindamas truputį vitamino A ir D, įmaišydamas truputėlį tiamino (B^1): tai tik kvaila komedija ir apgavystė. Maisto baronai išvagia bent 17 mitiminių dėsnių, o įmaišo tik tris... Ir apkvailinta garsinimais publika perka tą tariamai "praturtintą" duoną ir gadina savo sveikatą.

O dar kas: tūlos amino rūkštys itin opios, lengvai sugenda nuo džiovinimo, skrudinimo, kepinimo, virinimo, prezervavimo. Tai štai patarimas. Kai valgai nepilnutinius baltymus, tai valgyk juos krūvoj, per tą patį valgymą, tai jie ten viduriuose susigaudo, susijungia tarpusavy ir dažnai sudaro ir pilnutines amino rūkštis, tinkamas audinių statybai. Jei ne, tai tos nepilnutinės amino rūkštys taip ir išgaišta veltui — ir pavirsta taukais. Matot, kepenys — labai reiklus organas: jam kad viskas į laiką, kaip reikiant. Jei tu užkandai kokio kamšalo, manydamas, kad tai vis tiek daug: kitą kartą užkąsi stipresnio valgio, tai ir susibalansuos trūkumai... Klysti: nesusibalansuoja, taip ir pražūsta veltui apygeris valgis, jei tu jo nevalgai kartu su dar kitokiais baltymais, kad ir augaliniais baltymais: kaip pupos, žirniai, lęšiai, grikiai...

Užsienyje pagaminti automobiliai

1958 metais Jungtinėse Valstijose pardavė 377,625 užsienyje pagamintus automobilius. 1959 metais numato, kad jų bus parduota apie 600,000. Jie platinasi, nes nedideli ir mažiau vartoja kuro.

Bet reikia turėti mintyje, kad ne visur jiems galima gauti pakeičiamų dalių, jeigu jų dabar galima, tai greitoje ateityje nebus. Kita, kad mūsų šalies mechanikai nėra pilnai susipažinę su užsienio auto mechanizmu.

Mums atrodo, kad tiems žmonėms, kurie auto perka ne kiekvieneriais metais, bet kartą į dešimts, tai geriausiai įsigyti Amerikoje gamintus ir tokių kompanijų, kurios tvirtai laikosi. Visoki "Kaizeriai" pasirodo ir vėliau dingsta, o tada jau pakeitimui dalių galima gauti tik metalo lauže.

JAV 1959 m. išvežimai yra lygūs įvežimams

Washingtonas. —The National Foreign Trade Council paskelbė, kad Jungtinių Valstijų 1959 metų pirmojo pusmečio iš užsienio įvežimai yra lygūs išvežimams. Mūsų šalies prekių išvežimas nupuolė 14 procentų lyginant su 1957 metų. Tatai rodo, kad Amerikos prekėms užsienyje rinkos mažėja.

Prekybos Taryba numato, kad per visus 1959 mt. iš Amerikos išvežimas sieks $15,900,000,000 vertės ir apie tiek pat bus įvežimo.

F. BONOSKIS PRIE TRAKŲ PILIES

Pažangus Amerikos rašytojas F. Bonoskis fotografu užfiksuotas tuo metu, kai jis žavisi neprilygstamo grožio Galvės ežeru, Trakų vaizdais.

ĮVAIRUMAI

Reikia būti atsargiems su bitėmis

Crown Point, Ind.—Šioje apylinkėje Mariutė Maciukevičienė turi apie 50 bičių būstų (avilių). Jos broliukas Bernardas Kosaitis daugiausiai jas prižiūri, padirba avilius kai spiečius leidžia, suprašo ar sukrapšto naujakurias į avilius be jokio apsimaskavimo.

Bernardas buvo apsipratęs su darbščiomis bitelėmis, rodėsi, visai neblogai su jomis sugyveno. Labai retai kuri jam įgildavo.

Liepos 19 d. pas M. Maciukevičienę, kaip jinai išsireiškė, netikėtai atsilankė iš Chicagos jos giminaičiai, pažangiečiai: A. A Maciukevičiai, A. Romanas, jo duktė su vaikinu, iš Willow Park, A. V. Martišiai ir keletas kitų. Na, ir žinios padavėjas buvo toje netikėtoje sueigoje.

Kadangi A. Romano dukters buvo gimimo diena, tai susirinkusieji pakėlė viena kita linksmybės taurę už celebrantės sveikatą. Taip besilinksminant lietus nustojo lijęs ir svečiai išėjo lauk pasižvalgyti.

Bernardas būdamas linksmame ūpe savo jaunu dienų kaimyną A. Martišių nusivedė į bityna ką tai parodyti, nes A. Martišius taipgi bitininkas.

Kadangi diena buvo lietinga, tai darbščiosios bitelės, matyt, buvusios nervingos, kad dėl lietaus negalėjo išeit ir liuosai darbuotis savo prigimtam darbe. Kuomet Bernardas palietė viršų būsto - avilio, bitelės visu smarkumu - rūstumu puolė Bernardą. A. Martišius smūgį kitą gavęs spėjo pabėgti. Bernardas, vietoj bėgti iš bityno, nusilaužė medelio šakutę gintis bites ir tuomi jas dar labiau suerzino. Bitės Bernardui visą veidą ir rankas sugylė, kad vargšas Bernardas išėjęs iš bityno, apie 100 pėdų paėjęs, pargriuvo netekęs sąmonės.

Visi svečiai susijaudino, artimieji ašarojo ir visi stengėsi kuom nors jam padėti. Daugiausia pastangų dėjo Mariutė Martinet. Jinai purtė, trynė verkdama savo dėdę Bernardą. Su Martišiene juodvi su uksusu trynė. Už rankos paėmęs bandžiau patirti pulso mušimą, kiek palaikęs ranką, nejausdamas jokio pulso mušimo, ją paleidau, bet nieko nesakiau. Man pirmą syk matytas dalyvis, jis taipgi tą pat padarė ir sako, jis jau miręs.

Visi jaudinosi. Tik prieš kelioliką minučių linksminosi ir dainavo "Happy Birthday to you", o dabar jau negyvas!

Martinet ir Martišienė dėjo didžiausias pastangas, purtė, kratė ir masažavo—jų pastangos nenuėjo veltui. Dėdė Bernardas ėmė atgyti. Gyvybės ženklas ėmė pasirodyti, visai tykiu zurzėjimu. Visi pajutome, kad jo širdis net pradėjo veikti — grįžo gyvybė.

M. Maciukevičienės duktė skubiausiai pašaukė iš Crown Point gydytoją. Gydytojas 5 įšvirkštimus jam davė į kraują, ir pasakė bus jam gerai.

Aš Bernardui, iš numirusių atgijusiam, vėlinu pilno sustiprėjimo ir būti daugiau atsargesniam.

P. K.

Čiaudulys

Senovėje čiaudulys buvo jungiamas su tam tikra "dievo arba velnio valia". Dar ir dabar nusičiaudėjusiam žmonės linki sveikatos. Vis tai yra sena liekana.

Žmogus arba galvijas čiaudi prieš savo norą. Jis negali čiaudėti kada organiniai kūnas to nedaro, jis negali čiaudėjimo sulaikyti.

Čiaudėjimui yra įvairių priežasčių. Yra ligų, kurios įerzina nosies kremzles ir žmogus čiaudi stipriai ir dažnai.

Bet paprasti čiaudėjimai yra sujungti su tuo, kad kas nors ar tai dulkės, garai, kokis kvapsnys lenda žmogui į nosį ir darosi nemalonus. Tada žmogus čiaudi stipriai per nosį ir burną išmesdamas orą. Dažnai po to jis jaučiasi gan patenkintas.

KAS GERIAU: SKIEPAI AR Į VIDŲ GYDUOLĖS?

Maskva.—Jungtinėse Valstijose prieš paralyžių skiepija jaunimą Dr. Salko vakcina. Bet Tarybų Sąjungoje prieš tą ligą vartoja keturių rūšių "gyvas gyduoles" — serumą. "Gyvos gyduolės" yra įduodamos per burną. Virš 6,000,000 jaunuolių buvo aprūpinti serumo gyduolėmis prieš paralyžių, Azijos influenzą ir kitas ligas.

"Žvaigždžių lietus" arba meteorai

"Nukrito žvaigždė", sako žmonės matydami kada virš žemės erdvėse nusitiesusią šviesią juostą. Pasitaiko, kad kartais būna tikras "žvaigždžių lietus". 1933 metais, lapkričio 13 dieną, per devynias valandas "nukrito" apie 200,000 žvaigždžių. Atrodė, kaip degančių lašų lietus. bet tai buvo meteorų lietus.

Meteorai, tai dangiškų kūnų ar kūnelių dalelės. Kaip nors baigus savo kelionę žvaigždė ar planeta subyra į gabaliukus. Kada tos dalys patenka į tirštesnę atmosferą, krisdamos įkaista, tai jos šviečia, kaip krintančios žvaigždės. Milžiniška dauguma jų atmosferoje sudega ir žemės nepasiekia. Bet yra meteorų nukritusių ant žemės, kurie svėrė apie 60 tonų.

Žuvis Su Kojomis

Ji sėdi jūros dugne, plačiai išskėtusi kojas, laikydama galvą truputį aukščiau uodegos... Taip aprašo savo susitikimą su žuvimi bentozauru Viduržemio jūros gilumose prancūzų povandeninio moksliniams tyrinėjimams pritaikyto laivo "FNRS—3" kapitonas Žoržas Uo. Iki šiol iš viso buvo žinomi tik du trys šios žuvies egzemplioriai, kurios elgesys ypač įdomus. Ilgos ataugos, kurios yra dviejų paskutinių pelėkų ir uodegos tęsinys, šiai žuviai atstoja kojas. Biologai mano, kad "kojos" yra jos lytėjimo organai.

J. J.

Pašto ženkleliai

Nėra patogesnio ir pigesnio, kaip pašto patarnavimas. Tik pagalvokime, už 4 centus galima laišką pasiųsti į bile Jungtinių Valstijų ar Kanados vietą.

Kaip gi pristatytum savo žinią, jeigu nebūtų pašto? O buvo laikai, kada pašto nebuvo. Turtingi žmonės žinias siųsdavo per savo pasiuntinius. o vargingi nei "neturėjo reikalo".

Nuo pašto ženklelių atsiradimo iki dabar jau įvairių buvo apie 200,000. Yra žmonių, kurie pašto ženklelius renka. Kai kurių ženklelių taip mažai yra, kad už vieną moka tūkstančius dolerių. 1918 metais buvo išleistas Jungtinių Valstijų oro pašto ženklelis, kurio kaina buvo 24 centai, o dabar jis įkainuojamas $2,000.

Grybai

Vasarą auga įvairiausių grybų. Pasaulyje priskaitoma apie 80,000 grybų ir grybelių. Jų yra taip mažyčių, kuriuos tik per padidinamus stiklus galima matyti. Yra valgomų, nuodingų ir parazitiškų.

Kalbant apie valgomus grybus reikia visada turėti mintyje, kad saugotis nuo nuodingų. Nuodingi grybai yra labai pavojingi. Nuo jų yra išmirę ištisos šeimos. Jeigu grybo nepažįsti, negali atskirti nuo nuodingų, tai geriau jo neimti. Grybai tinkamai pagaminti skanus maistas, bet yra ir kito skanaus maisto, kuris tikrai sveikatai tarnauja.

Kai kurie JAV architektai

Kurie yra žinomi Amerikos architektai ir ką jie sukūrė?

Geriausiai žinomas Amerikos architektas yra neseniai miręs **Frank Lloyd Wright.** Jis daugiausia yra žinomas savo Tokyo miesto Imperijos Hotelio suplanavimu, kuris atlaikė baisų žemės drebėjimą prieš kelias dešimtis metų.

Wright'o suplanuotas paskutinis pastatas, baigiamas statyti New Yorke, yra Guggenheimo muziejus, kuris sukėlė nemaža publikos ir profesinių asmenų kontroversiją. Užsispyręs individualistas, jis sukūrė į viršų kylantį rato pavidalo pastatą, naudojant sunkius cemento sluoksnius. Wright taip pat suplanavo daug industrinių ir rezidencinių pastatų. Jo suplanuotas vienos mylios aukštumo pastatas (kuris yra tikrai vienos mylios aukščio) niekad nebuvo pastatytas, bet Wright buvo tikras, kad tokio augščio pastatas yra visai įmanomas.

Wallace K. Harrison, iš Harrison Abramowitz firmos, yra tur būt geriausiai žinomas dėl savo Rockefellerio Centro, kurį sudaro didelių integruotų pastatų grupė New Yorko miesto centre. Jis taip pat vadovavo Jungtinių Tautų pastato New Yorke planavimui, kur jam asistavo dešimt pasaulio geriausių architektų, išrinktų Jungtinių Tautų narių.

Eric Saarinen yra Suomijos architekto ir miesto planuotojo Eliel Saarinen sūnus. Jis savo karjerą pradėjo kartu dirbdamas su savo tėvu, suplanuojant garsiąją Opera Shed, turinčią puikią akustiką, Berkshire muzikos festivaliui Tanglewood, Massachusetts'e. Jis suplanavo General Motors Technical Center Warren mieste, Michigan, auditoriją ir koplyčią Massachusetts Technologijos Institutui ir keletą kitų universiteto pastatų. Jis yra taip pat žinomas savo baldų braižymo planais, už kuriuos laimėjo premiją.

Edward D. Stone per daugelį metų dirbo drauge su Wallace Harrison ir per tą laiką suplanavo Radio City Music Hall pastatą. Jis taip pat sukūrė pereitų metų Briuselio mūgės Amerikos paviljono planą, kuris pasidarė garsiu savo šviesumu ir erdvumu. Jis sukūrė daug planų pastatams užjūriuose, kaip, pav., El Panama Hotel Panamos mieste ir Amerikos ambasados pastatą New Delhi mieste.

Stone naudojamos terasoms metalo "mezginių" pavidalo sienos yra jo asmeninis įnašas. Jo gyvenamas namas New Yorke, kuris yra remodeliuotas senas akmeninis namas, yra iš priekio apsuptas tokia metalo mezginiu siena. Apie šį namą kalbama kaipo apie "daugiausiai žiūrimą namą New Yorke".

Richard Neutra, Austrijoje gimęs architektas, gyvenęs Kalifornijoje, buvo ypač įtakingas. Savo planuose jis naudojo naujas medžiagas, kurias modernioji industrija jam pasiūlė: plieną, lenkiamą medį, aliuminijų ir suspaustą žemę. Darydamas bendruomenėms braižinius jis įnešė centrinių parkų ir žaidynių vietovių konceptą, kurios, kaip išplėsti pirštai, spinduliuoja tarp rezidencinių vietų ir nuo kurių automobilių naudojamos gatvės ir keliai yra nukreipti į pakraščius.

Kaipo braižytojas ir lektorius Neutra buvo aktyvus daugelyje pasaulio vietų. Puerto Riko valdžiai jis suplanavo pilną naują 150 mokyklų, ligoninių ir 128 sveikatos centrų sistemą. Jis yra autorius knygų apie gyvenamų vietų ir miestų planavimą. Vienam iš savo sūnų jis davė Frank vardą pagal Frank Lloyd Wright.

Daugelis kitų architektų taip pat pasiekė atsižymėjimo, bet daugiausia vietinio pobūdžio. Šie penki yra pačioje Amerikos architektų sąrašo pradžioje, kaipo gerai žinomi šio krašto architektai.

American Council

Rimtas egzaminas išlaikytas

Apie V. Šekspyro "Hamletą" Vilniaus dramos teatre

Apie dvidešimt tūkstančių mokslinių darbų skirta "Hamleto" tragedijos nagrinėjimui. Šimtai teatrų, atkurdami šį veikalą scenoje, bandė savo jėgas, ieškodami savito pjesės sprendimo. Fašizmo siautėjimo metais eilėje užsienio teatrų Hamletas buvo traktuojamas kaip kovotojas prieš fašizmą ir buvo vaidinamas su amžininkų kostiumais. Tik per paskutiniuosius tris dešimtmečius šių eilučių autoriui teko matyti daugiau kaip dešimt įvairių Hamleto vaidmens atlikėjų. Nuo Hamleto — silpnavalio, melancholiko princo, talentingojo aktoriaus M. Čechovo atlikime, iki besiautėjančio pramuštgalvio, sukurto Vashtangovo vardo teatro aktoriaus A. Goriunovo. Tai kalba apie tai, kad Hamleto paveikslas be galo platus. Jo didingumas, vidinis turtingumas duoda galimybės teatrams atrinkti kaip tik tai, kas artima ir suprantama amžininkams.

Kas mus patraukia "Hamlete"? Hamleto asmenybės žavumas, žmogiškumas. Mus ir šiandien sukrečia Šekspyro "Hamletas"—šis stiprus ir protu, ir dvasia žmogus, kovojantis su jį supančio pasaulio blogiu, išdavystėmis, panašiai, kaip ir tie vieniši genijai, kurie ir viduramžių tamsybėje skelbė naujo pasaulio ateitį ir kovojo už ją.

Pamažu kyla uždanga... Prieblandoje gotiškos arkos, rūstūs danų kariai. Iš tamsos pasirodo šmėkla. Aukšta, asketiškai rūsti. Ji, tarsi žmogaus sąžinė, ateina teisti niekšingos viduramžiškos tikrovės, ateina teigti humanizmą, didžią žmogišką tiesą. Jau iš pirmų spektaklio akimirkų kuriama teisinga epochos atmosfera. Teatras pajungia žiūrovą spektaklio dėsniams, žadina jo vaizduotę. Su didžiuliu dėmesiu žiūrovas seka spektaklio veiksmą. Salė Elsinore... Įspūdingai nuskamba veidmainiška karaliaus — žmogžudžio kalba, kurioje jis stengiasi pateisinti savo vedybas. Šią sceną gerai atlieka aktorius J. Kavaliauskas. O štai ir pats Hamletas. Jis stovi netoli sosto, kukliai, juodai apsirengęs, rūsčiai išsiskiriantis iš karaliaus rūmų išsipuščiusios svitos. Labai jaunas šis Hamletas. Ir tai iš karto priverčia tikėti šiuo paveikslu. Labai retai teko matyti jaunus aktorius, atliekančius šį vaidmenį. Juk šis vaidmuo reikalauja subrendusios minties ir didelio patyrimo. Tačiau Hamletas turi būti jaunas! Ir ši aktoriaus H. Kurausko jaunystė iš karto patraukia. Pirmosios Hamleto — H. Kurausko replikos pilnos tramdomo skausmo. Ypač stiprus jo monologas apie motiną. Šis monologas — kertinis vaidmens akmuo. Ir aktorius H. Kurauskas iš karto įtikina mus, kad sugeba mąstyti, sugeba perteikti savąją mintį žiūrovui.

Sekantis Hamleto vaidmens etapas — scena su tėvo šmėkla. Ši scena puiki savo lakoniškumu. Dviejų šviesos ruožų, ryškėjančių tamsiam dauguje, fone — Hamletas ir šmėkla. Aktorius S. Jukna puikus šioje santūraus dramatizmo kupinoje scenoje. Jo žodžiai tarsi aštrūs durklo ašmenys rėžia Hamleto protą. Ir čia Kurauskas teisingai sprendžia šią sceną.

Jį kankina stipri aistra, jis skausmingai susimąstęs. Šie du prieštaravimai ir sudaro tragedijos dramatizmą. Suprasdamas jų esmę, ir atlieka aktorius du sekančius įžymius monologus: "Monologą apie Hekubą" ir "Būti ar nebūti". Čia aktorius H. Kurauskas parodo didelę vidinę jėgą, temperamentą.

Toliau vystant Hamleto paveikslą, yra kai kurių trūkumų aktoriaus vaidyboje. Kaip žinome, nuo scenos su šmėkla pirmajame akte prasideda sudėtinga Hamleto elgsenos linija — tai jo apsimesta beprotystė, kuri turi padėti jam įgyvendinti savąjį kerštą, ir čia, atrodo, aktoriui kartais pritrūksta vaizduotės ir priemonių parodyti tam dvilypumui. Hamletas —H. Kurauskas, atrodo, per maža stebi karalių.

Įtikinamas aktorius scenoje su fleita, susitikime su besimeldžiančiu karaliumi. Tačiau scenoje su motina, taip svarbioje Hamleto paveikslo evoliucijai, H. Kurauskas neperteikė pagrindinių Hamleto bruožų visa jėga. Aktoriaus kuriamame Hamleto paveiksle pritrūksta perėjimo nuo jaudinančios sūnaus meilės iki taip baisių priekaištų motinai.

Mirties nujautimas ir pati mirtis parodoma aktoriaus H. Kurausko su didinga ramybe, kuri teisingai užbaigia danų princo tragediją.

Ofelija Šekspyro tragedijoje "Hamletas" — tai viena tų būtybių, kuriose paprastumas ir betarpiškumas susilieja į vieną puikų ir tipišką paveikslą. Jauna aktorė M. Rasteikaitė teisingai atlieka vaidmenį pirmosiose scenose, kuriose ji vykusiai sprendžia atstumtos meilės temą. Ji paprasta, skaisti ir pakankamai dramatiška. Tačiau sunkiausiose, pamišimo scenose, kuriose persipina tragizmas ir poezija, aktorė nepakankamai atskleidžia pagrindinius Ofelijos bruožus, iš dalies prarasdama tą žavumą, kuris būdingas aktorei pirmosiose scenose,

Aktor. J. Kavaliausko Klaudijus — man atrodo, dar yra kūrimo stadijoje. Klaudijaus paveikslas ginčytinas. Bielinskis jį laiko ne niekšu, o silpnu žmogumi, "pasidariusiu niekšu tik per savo charakterio silpnumą" Čia sunku sutikti su kritiku. Šmėklos lūpomis Šekspyras apsprendžia Klaudijaus savybes. Tai gyvatė su karaliaus karūna. Tai meilužis, įgimtu gudrumu ir pataikavimu suviliojęs karalienę gėdingoms vedyboms. Atrodo, aktorius dar turi vystyti šiuos bruožus, kurie jau dabar yra apibrėžti vaidmens palitroje. Klaudijui—Kavaliauskui geriausiai pavyksta pirmoji scena "pelėgaudžiuose" ir maldos scena. Norėtųsi atkreipti aktoriaus dėmesį į finalinę sceną, kurioje jam pritrūksta karalienės mirties ir baimės dėl savo gyvybės suvokimo.

Gertruda ne niekšė, bet silpna moteris. Aktorė G. Jackevičiūtė teisingai iš ryškina Gertrudos vandmens esmę. Jos Gertruda—mylinti motina atsiskleidžia nuo pirmųjų žvilgsnių, kuriuos ji meta į Hamletą. Tačiau reikia atkreipti aktorės dėmesį į sceną miegamajame. Po scenos, kai Gertrūda sužino žmogžudystės paslaptis, atrodo, turėtų pasikeisti jos požiūris į Klaudijų.

Sunku sutikti su Polonijaus paveikslu, kokį sukuria aktorius S. Petraitis. Aktoriaus atlikime kvailybė tapo pagrindiniu bruožu Polonijaus charakteryTai neteisinga. Juk Polonijus gudrus dvariškis. Tai pirmasis ministras, dalyvavęs sąmoksle ir sugebėjęs paslėpti nusikaltimo pėdsakus. Tuo jis ir įsigijo karaliaus malonę. Tiesa, jis mėgsta rodytis apykvailiu. Bet jis žino gyvenimą. Jo pamokymai Laertui geriausias šito pavyzdys. Tačiau aktoriui, nors kai kurios scenos ir gana neblogos, nepavyksta giliai atkurti pagrindinius Šekspyro Palonijaus bruožus.

Laertas — tipiškas dvarininkijos atstovas. Jis sugeba keršyti už savo tėvą be svyravimų ir abejonių, kurios sulaiko Hamleto ranką. Ir tuo pačiu Laertas — geras žmogus, nuoširdžiai ginantis savąją seserį. Pagrindiniai Laerto bruožai teisingai perduodami A. Chodaravičiaus sukurtame Laerto paveiksle.

Šiek tiek naivus jaunasis aktorius T. Vaisieta, vaizduodamas stipriausias Horacijaus — "romėno savo širdimi" — puses. Tačiau tai atperka Horacijaus — T. Vaisietos jaunystė ir nuoširdumas.

Režisierius J. Rudzinskas, giliai išnagrinėjęs ir įsisavinęs didžiulę medžiagą, sugebėjo pasiekti to didingumo, kuris sudaro pagrindinę spektaklio vertę, — paprastumą, su kuriuo spektaklyje atkuriamos tragedijos idėjos ir mintys. Teisinga ir spektaklio kompozicija.

Dailininko J. Jankaus dekoracijos įsimena atlikimo tikslumu, lakoniškumu, linijų grafiškumu.

"Hamleto" pastatymas akademinio teatro scenoje buvo svarbus egzaminas. Ir atvirai reikia pasakyti: teatras jį išlaikė. Naujasis pastatymas teatro kolektyvui pavyko todėl, kad režisierius J. Rudzinskas, dailininkas J. Jankus, Hamleto vaidmens atlikėjas aktorius H. Kurauskas ir visas teatro kolektyvas savo kūrybinę vaizduotę nukreipė tam, kad sceniniuose vaizduose ryškiai perteiktų pagrindinę kūrinio mintį — parodytų scenoje tragišką likimą žmogaus, kurio humanistiniai idealai suėjo į konfliktą su jį supančia aplinka.

Reikia palinkėti teatrui ir toliau drąsiai kurti, ieškoti, nenurimti.

Leonidas Lurje
Vilniaus rusų dramos teatro aktorius

Kaip seni pinigai?

Žmonės gilioje senovėje nežinojo kas yra jo ir kas ne jo. Bet kada jau pasiekė to žinojimo, tai reikmenis keitėsi vienus ant kitų. Vienok, keisti kupranugarį ant apavų, arba peilio nėra lengva.

Kad būtų patogiau pasikeisti ir geriau taupyti turto perviršį buvo išgalvoti pinigai. Pirmieji metaliniai pinigai pasirodė prieš 3,000 metų.

Bonna. — Vakarinės Vokietijos valdovai numato, kad Genevoje konferencija neturės pasisekimo.

J. BUTĖNAS

"Lietuvių literatūros istorijos" II tomas

(Tąsa)

Revoliucinės poezijos pradai

Maičui-Kėkštui ir Vaičaičiui veikale paskirti ilgesni straipsniai, apžvelgiantieji jų gyvenimą ir kūrybą. Mačys - Kėkštas laikomas vienu pirmųjų originaliosios revoliucinės poezijos pradininkų, pirmuoju kitų tautų revoliucinės poezijos vertėju į lietuvių kalbą. Greta to atskleidžiami ir kai kurie poeto ribotumai bei prieštaravimai. Tiktai atsidūręs Amerikoje, apsigyvenęs angliakasių tarpe, Mačys-Kėkštas labiau priartėjo prie proletariato kovos, savo kūryboje plačiau atspindėjo sunkią darbininkų padėtį kapitalistinėje santvarkoje, pradėjo skelbti revoliucinius šūkius.

P. Vaičaitis pažymimas kaip vienas iš ryškiausių XIX amžiaus pabaigos ir XX amžiaus pirmųjų metų lietuvių demokratinių poetų. "Jis išplėtė lietuvių poezijos tematiką, jos žanrus, plačiai įvedė į poeziją socialinius ir buitinius valstiečių gyvenimo motyvus, kūrybiškai panaudojo tautosakinę medžiagą" (161 psl.). Greta pažangių, demokratinių momentų Vaičaičio pasaulėžiūroje pažymimas ir ribotumas; "Jo skelbiami socialinio ir nacionalinio išsivadavimo idealai gana migloti. Poetas tenkinasi abstrakčiais 'tautystės,' laisvės, lygybės, gerovės, šūkiais arba, kalbėdamas apie ateitį, — dar nekonkretesnėmis rytojaus, šviesių dienų ar pavasario metaforomis" (166 psl.). Vaičaitis brangus savo poezijos nuoširdumu, lyriškumu.

Proza ir dramaturgija

IV skyriuje nagrinėjama XIX amžiaus pabaigos proza ir dramaturgija. Čia plačiau analizuojama A. Fromo-Gužučio, A. Kriščiukaičio-Aišbės, V. Pietario kūryba . A. Fromas-Gužutis vertinamas kaip vienas pirmųjų lietuvių dramaturgų. Poskyryje "Kiti prozininkai ir dramaturgai" trumpai apžvelgiama J. Gaidamavičiaus, L. Didžiulienės, A. Vilkutaičio-Keturakio, J. Griniaus, St. Matulaičio grožinė kūryba. Šių rašytojų kūryba nevienoda savo apimtimi. Vieni jų buvo išleidę atskirų knygų, kitų kūryba (kaipi J. Gaidamavičiaus) težinoma iš ano meto periodikos, bet ir jie daugiau ar mažiau iliustruoja laikotarpio literatūros raidą. Plačiai, monografiškai analizuojama Vinco Kudirkos ir Maironio kūryba.

Apie Vincą Kudirką

Ypač svarbu marksistiškai nušviesti ir įvertinti ne tiktai Kudirkos kūrybą, bet ir jo pasaulėžiūrą, ideologiją, kuri savo esme prieštaringa, kurioje greta demokratinių momentų žymūs taip pat buržuaziniai liberaliniai elementai. "Kudirkos ideologijai, iš esmės buržuazinei, būdinga tam tikras prieštaringumas, dažni svyravimai tarp liberalizmo ir demokratizmo. Tai ypač pasireiškia sprendžiant kovos su carizmu, darbo žmonių padėties, darbininkų judėjimo ir kitus klausimus" (208-209 psl.). Kudirka, kaip teisingai pažymima, yra buvęs įvairių socialinių sluoksnių bei klasių bendradarbiavimo šalininkas, "tautinės vienybės" skelbėjas. Dėl to lietuvių buržuaziniai nacionalistai savo viešpatavimo metu Kudirką dažnai naudojo reakcijai stiprinti, klasių kovai gniaužti.

Pasaulinė literatūros istorija nurodo ne vieną pavyzdį, kai rašytojo kūryba, jos objektyvi prasmė yra kartais platesnė negu autoriaus visuomeninės politinės pažiūros. Ir Kudirka savo grožiniuose kūriniuose vaizduojamą gyvenimo tikrovę atskleidė daug plačiau ir teisingiau, negu tai leido jo paties ideologija. Antai jis kai kuriuose savo eilėraščiuose atskleidė buržuazinės visuomenės socialinius prieštaravimus ("Netas yra didis," ''Artojo skundas"); yra jo poezijoje (taip pat ir publicistikoje) ir antiklerikalinių motyvų.

Kudirkos visuomeninė veikla, jo publicistika "Lietuvių literatūros istorijos" II tome nagrinėjama, atsižvelgiant į konkrečias istorines rašytojo gyvenamojo meto sąlygas: iškeliami teigiami ir neigiami jo kūrybos ir veiklos bruožai. Vertinant poeziją, išryškinama būdingiausia jos savybė — intelektualinio elemento vyravimas, apsprendžias eilėraščių meninę išraišką ir stilių. Lietuvių originaliosios poezijos raidoje Kudirkos eilėraščiai sudaro naują pakopą meninės išraiškos požiūriu. Kudirkos poezijos idėjinės ir meninės ypatybės nagrinėjamos kartu.

Išsamiai išnagrinėta ir Kudirkos proza — jo satyros. Kalbant apie prozą, pažymimas jos glaudus ryšys su publicistika, iškeliamas atskirų jo publicistikos vietų emocionalumas ir vaizdingumas. Pirmiausia kontestuojamas Kudirkos satyrų politinis pobūdis. Rašytojas jomis siekė parodyti kolonijinės politikos žalingumą. Savo satyrose jis stengėsi atskleisti carizmo antiliaudiškumą, ją griežtai pasmerkdamas. Kudirkos satyros, kaip ir poezija, nagrinėjama chronologiškai. Kudirkos prozos kūrinių, jo satyrų tematika susijusi su ta aplinka, kurioje rašytojas gyveno. Jo vaizduojamieji personažai — tai apskričių viršininkai, valsčių viršaičiai, sekretoriai — tie carizmo sistemos ramsčiai, nuo kurių daugiausia kentėdavo paprasti žmonės. Iškeliant teigiamuosius Kudirkos prozos bruožus, pažymimi ir jų idėjiniai trūkumai, ribotumas: autorius vietomis paniekinančiais epitetais vadina kitų tautybių žmones. Teisingai pažymima, kad nacionalistiniai elementai žymiai sumenkina Kudirkos satyrų idėjinę vertę. Palietus Kudirkos laimėjimus vertimų srityje ir kritikoje, aptariant jo kūrybos reikšmę, sakoma: "Marksistinis literatūros mokslas Kudirkos neidealizuoja, o žiūri į jį kaip į žymų ano meto lietuvių kultūros ir literatūros veikėją, kuris, kad ir būdamas svetimos tarybiniams žmonėms ideologijos, savo antiliaudiniu nusistatymu, literatūriniu talentu, dideliu darbštumu ir pasiaukojimu visuomenės labui yra nusipelnęs ir tarybinės visuomenės pripažinimo" (238 psl.).

Apie poetą Maironį

VI skyrius paskirtas monografiniam straipsniui apie Maironį. Pagrindine savo kūrybos dalimi jis susijęs su lietuvių nacionalinio išsivadavimo judėjimu. "Lietuvių tautos išsivadavimo iš carizmo priespaudos lūkesčiai, nacionalinio judėjimo nuotaikos plačiausiai atsispindėjo Maironio ankstyvuosiuose eilėrašičuose. Maironis savo talentu pajautė ir meniškai išreiškė tuometinius lietuvių liaudies troškimus" (245 psl.). Maironis atspindėjo lietuvių liaudies troškimus kovojant dėl politinės laisvės. Net ir savo romantiniuose eilėraščiuose "Maironis išlieka pozityvus veikėjas, kovotojas dėl tautos teisių, visuomenininkas, tikįs šviesesne ateitimi" (248 psl.). Ypač iškeliamas Maironis kaip lyrikas. Jis plačiausiai savo kūryboje apdainavo Lietuvos gamtos grožį, žadindamas skaitytojuose tėviškės meilės jausmus, skatindamas ryžtą dirbti savo tautos gerovei. Įtikinamai ir vaizdžiai atskleidžiamas Maironio nusivylimas buržuazine "nepriklausomybe"; taip pat parodomas poeto ribotumas pliekiant buržuazinės tikrovės negeroves. Iš kitos pusės, Maironis, kaip buržuazijos ideologas, atskleidžiamas, nagrinėjant jo epinius ir draminius kūrinius. "Jaunojoje Lietuvoje" pateikta lietuvių nacionalinės buržuazijos apologija, jos daug kur tariamos, perdėtos kovos prieš carizmą iškėlimas. Nedaug vietos tepaskirta Maironio dramaturgijai, kuri nepasižymėjo meistriškumu.

Socialistinės mintys

Maironiu baigiama "Lietuvių literatūros istorijos" II tomo pirmoji dalis. Toliau nagrinėjami lietuvių literatūros reiškiniai XX amžiaus pradžioje, iki 1917 m. Šioje dalyje plačiai apžvelgiama Žemaitės, Lazdynų Pelėdos, Jono Biliūno ir Juliaus Janonio kūryba. Čia randame nemaža naujos medžiagos, minimi buržuazijos nutylėti literatūros darbuotojai, kurie platesnės (net ir literatūrinės) visuomenės buvo pamiršti. Įdomiai pateiktas visuomeninis laikotarpio fonas. Kaip visos Rusijos, taip ir Lietuvos visuomeninis gyvenimas XX amžiaus pradžioje pasižymėjo judrumu. Dviejų kultūrų — reakcinės buržuazinės ir pažangiosios demokratinės — kova šiuo laikotarpiu ypač išryškėja. Vis plačiau ir plačiau reiškiasi darbininkų klasės balsas. Čia ir darbininkų klasės revoliucinio judėjimo pakilimas, su juo susijęs lietuvių spaudos legalizavimas, 1905 m. revoliucija, po jos įsigalėjusi reakcija, pagaliau vėl naujas revoliucinio judėjimo pakilimas; visi visuomeninio gyvenimo reiškiniai sudaro itin gyvą, dinamišką XX amžiaus pradžios lietuvių literatūros foną.

Šiuo laikotarpiu pagausėja lietuvių spauda, griežčiau išryškėja jos pasiskirstymas srovėmis, iškyla daug naujų rašytojų, auga meninis lietuvių literatūros lygis. Veikale trumpai ir supažindinama su šiais naujais lietuvių tautos visuomeninio ir kultūrinio gyvenimo reiškiniais, o taip pat mėgėjų teatro veikla, dailės, muzikos gyvenimu. Jeigu XIX amžiaus pabaigoje lietuvių visuomenėje reiškėsi dviejų srovių —liberalinės, tam tikru atžvilgiu demokratinės ir klerikalinės — kova, tai šiuo metu šalia liberalinės ir klerikalinės spaudos, nepaisant sunkių sąlygų, išauga ir vis tvirtesnes pozicijas užkariauja socialistinė spauda. Joje pasirodo eilėraščiai ir prozos kūriniai, vaizduojantieji proletariato buitį, jo triškimus ir kovą su išnaudotojais, su carine priespauda. Reikiamas dėmesys veikale skirtas apžvelgti tokiems periodiniams leidiniams, kaip "Darbininkų balsas," "Draugas," "Naujoji gadynė," "Žarija" ir ypač "Vilnis." "Vilnis" savo skiltyse nemaža vietos skyrė literatūros klausimams ir juos sprendė proletariniu, partiniu požiūriu, kreipė ypatingą dėmesį į proletarinės lietuvių literatūros ugdymą. Čia iškyla V. Mickevičius - Kapsukas, kaip pirmas marksistinis lietuvių literatūros kritikas, pasirodo jaunas talentingas proletarinis poetas Julius Janonis.

VIII-me skyriuje duodama bendra XX amž. pradžios lietuvių literatūros apžvalga. "Visuomeninio ir kultūrinio gyvenimo sąlygos XX a. pradžioje apsprendė žymų lietuvių literatūros išaugimą tiek kiekybiniu, tiek ir kokybiniu atžvilgiu,—rašoma šio skyriaus pradžioje. — Tuo laikotarpiu aktyviai reiškėsi jau keliasdešimt lietuvių rašytojų. Grožinės literatūros kūriniai tuo metu buvo ne tik žymiai gausiau spausdinami periodikoje, bet ir dažniau leidžiami atskiromis knygomis bei įvairiais rinkiniais. Atskirais leidiniais savo kūrinius tuo laikotarpiu išleido daugiau kaip 50 lietuvių rašytojų. Tiek rašytojų nebuvo nė viename ankstesniame lietuvių literatūros istorijos periode" (319 psl.).

Šiame laikotarpyje lietuvių literatūra praturtėjo ir žanriniu požiūriu. Jeigu XIX amžiaus gale vyravo eilėraščiai, apsakymai, tai šiuo metu pasirodo stambesnių apysakų, romanų, pagausėja dramos veikalų, poemų. Pagrindinė vyraujanti literatūros kryptis — realizmas, bet šalia jo tebesireiškia romantizmas, atsiranda dekadentinės kryptys — simbolizmas, estetizmas. Politinės visuomeninės srovės taip pat formavo literatūrą: šiame laikotarpyje kalbama apie demokratinę, proletarinę ir klerikalinę literatūrą.

(Bus daugiau)

Žinios iš Lietuvos

NEMUNAS KEIČIA VAGĄ

Tokia antrašte Vilniaus "Tiesa" (liepos 12 d.) išspausdino ilgoką A. Kadžiulio raštą - reportažą apie statomąją hidroelektrinę palei Nemuną. Neužilgo, nurodo rašytojas, senasis Nemunas pakeis savo vagą; palei Nemuną išsilies jūra—ten, kur žmonės gyveno, neužilgo gyvens žuvys.

Paskaitykime kai kurias A. Kadžiulio reportažo ištraukas:

Kur bevažiuotum—nuo Vilniaus ar Alytaus — jau už keliolikos kilometrų sutiksi būsimosios Kauno jūros žymes. Toli ištuštėjo Nemuno slėnis. Nebėra daugelio kaimų — ir Rumšiškės, ir Varniai, ir daugelis kitų gyvenviečių išsikėlė į naujas vietas. Iškirsti miškeliai. Tos vietos gražiai sulygintos, ir dabar buvusios sodybos vietoje matyti tik geltonuojąs smėlis.

Vilniaus-Kauno plentas užbaigtas. Nutrauktas automašinų judėjimas ir visame būsimosios jūros dugne. Važiuojant nuo Vilniaus, miške reikia sukti į dešinę, ir tik pro Palemoną naujai nutiestu plentu pateksime į Petrašiūnus. Galingos mašinos ardo užliejamose vietose plento dangą ir ją išveža; žuvims asfaltas nereikalingas. Nesinaudos jos ir tarpmiestiniu telefonu, tad baigiami nuimti telefono stulpai ir laidai. Neseniai šiomis vietomis pervažiavo valstybinė komisija. Ant Nemuno kranto buvo pastatytas stalas. Komisijos nariai ir Nemuno laivininkystės atstovai pasirašė aktą, kuriuo šitas slėnis priimamas naudoti upeiviams ir žvejams.

Šiuo metu dugne dar kai kur žaliuoja vasarojus, auga bulvės, stebindamos retus keleivius.

—Kada gi jos bus nuimtos? —klausia kiekvienas.

Nerimauti nėra ko. Vandens lygis bus keliamas labai palaipsniui ir ne iš karto į visą dvidešimties metrų aukštį, tad kolūkiečiai spės nusiimti derlių. Tačiau visa kita paruošta užtvinddyti.

Petrašiūnuose automašinų judėjimas irgi labai suvaržytas. Vidury kelio geltonuoja apskritas lyg mėnulis ženklas, draudžiąs pravažiuoti. Ir čia burzgia mašinos, juda skreperiai, tačiau jie dirba visai priešingą darbą, negu jūros dugne: plentas čia ne ardomas, o tvarkomas, baigiamas kloti asfaltas. Jau keleri metai šioje vietoje, Petrašiūnų gale, vyko statyba, augo namai. O dabar gyvenvietė baigta. Ji tik apsodinama medeliais, kurie gana gražiai prigijo, baigiamos asfaltuoti gatvės, sankryžos. Vyksta darbas pačioje pagrindinėje sankryžoje, kur nuo plento atsiskiria kelias į Kauno HES. Netrukus autobusų linija Stotis-Petrašiūnai pailgės, autobusai važiuos iki pat hidroelektrinės gyvenvietės centro...

Dabar paskutinės dienos, kai hidroelektrinės pastatą galima apžvelgti visame jo didingume, nuo galvos iki kojų. Apačioje galima matyti galingą gelžbetonio padą, į kurį atsimuš krintančio vandens srovė, ir čiulpvamzdžių angas, ir vandens srovės gesintuvą, o kai žvilgsnis nuklysta aukščiau, matome mašinų salės sienas ir tiltą, viršum kurio vaikščios traukiniai. Stambūs ir įspūdingi betono blokai. O štai po kelių dienų viso šio pastato apačia pasislėps po vandeniu ir ją apžiūrėti bus galima nebent su naro rūbais.

Pagrindinėje dauboje dabar verda karštligiškas darbas.

Įdomūs, labai įdomūs momentai dabar vyksta palei Kauno HES.

LIETUVOS SPAUSTUVĖSE

VILNIUS. — Šiame septynmetyje žymiai padidės Lietuvos spaustuvių gamybiniai galingumai.

Jau šiais metais Šiaulių, Klaipėdos ir Vilniaus spaustuvėse pradėti naudoti keturi elektros graviravimo automatai, kurie žymiai paspartino klišių gamybą laikraščiams. Gautos taip pat Leningrado "Linotipo" gamyklos paskutinio modelio eilučių liejimo mašinos. Jais galime surinkti tekstą žymiai greičiau, negu senais linotipais. Naujovė Lietuvos spaudos pramonei yra iš Čekoslovakijos atvežti du automatai "Maksima front" meno leidiniams spausdinti. Kiekvieno jų našumas — iki 3 tūkstančių atspaudų per valandą. Iki metų pabaigos Kauno V. Mickevičiaus - Kapsuko vardo spaustuvė gaus dvi iškiliosios spaudos dviejų apsisukimų spausdinimo mašinas. Jos skirtos daugiausia vadovėliams spausdinti. Keturios ofsetinės mašinos iš Vokietijos Demokratinės Respublikos bus įrengtos šių metų pabaigoje vietoj senųjų litografijos mašinų Klaipėdos, Šiaulių, Vilniaus ir Kauno spaustuvėse.

Labiausiai septynmetyje bus rekonstruota Kauno K. Požėlos vardo spaustuvė. Jau paruošta projektinė užduotis jai išplėsti. Čia užplanuota pastatyti šešiaspalvę rotacinę giliaspaudės mašiną iliustruotiems "Ogonioko" ir "Švyturio" tipo žurnalams spausdinti. Mašina užsakyta Italijoje. Toliau rekonstruojant šią įmonę, jos galingumas padidės 200 milijonų ofseto spaudos ir 100 milijonų giliaspaudės spalvos atspaudų.

Klaipėdos spaustuvėje numatyta įrengti naują rotacinį skyrių, siekiant užtikrinti spartų nuolat augančio miesto laikraščio "Tarybinė Klaipėda" tiražo spausdinimą. Rotacinio skyrių užplanuota įrengti ir Kauno V. Mickevičiaus-Kapsuko vardo spaustuvėje. Čia bus spausdinami vadovėliai, kiti daugiatiražiniai leidiniai, o taip pat miesto laikraštis "Kauno tiesa." Įmonės galingumas padidės dvigubai.

Daugiau kaip trigubai padidės Kauno "Giedros" fabriko, kuris specializuojamas gaminti etiketes pramonės įmonėms, galingumas. Tai bus pasiekta pakeitus senas litografijos mašinas ofsetinėmis. Čia pat bus spausdinamos gaidos ir mokymo vaizdinės priemonės.

Vilniaus knygų spaustuvėse daug dėmesio skiriama įrišimo - brošiūravimo darbams mechanizuoti. "Vaizdo" spaustuvė jau gavo dvi kietviršių gaminimo mašinas knygoms įrišti. Respublikos spaustuvės gaus taip pat pokavimo mašinas, mechanizmus pusfabrikačiams.

Lietuvos spaustuvėms plėsti ir rekonstruoti per septynmetį numatyta išleisti daugiau kaip 23 milijonus rublių.

"LITERATŪROS IR MENO METRAŠTIS"

VILNIUS. — Lietuvos TSR Valstybinė grožinės literatūros leidykla išleido "Literatūros ir meno metraštį." Knygoje pateikiami 1958 metų svarbiausi respublikos kultūrinio, literatūrinio ir meno gyvenimo įvykiai. Joje išspausdintas R. Šarmaičio straipsnis "Lietuvos Komunistų partijos įkūrimo ir 1918-1919 metų proletarinės revoliucinis keturiasdešimtmetis" bei informacija apie šių įžymiųjų sukakčių minėjimą respublikoje. Rašoma apie kultūros, literatūros ir meno darbuotojų jubiliejinių datų minėjimus, apie dailės parodas Lietuvoje ir kitose broliškose respublikose, apie naujas lietuviškas operas, kino filmus.

Metraštyje daug vietos paskirta naujai lietuvių rašytojų kūrybai. Čia išspausdintos ištraukos iš J. Marcinkevičiaus poemos "Kraujas ir pelenai," A. Venclovos romano "Gimimo diena," I. Simonaitytės autobiografinės apysakos, T. Tilvyčio prozos knygos, K. Maruko ir A. Markevičiaus apysakų, E. Mieželaičio, V. Mykolaičio-Putino, E. Matuzevičiaus, A. Miškinio, V. Reimerio ir kitų poetų naujų eilėraščiai. Skaitytojas taip pat supažindinamas su ištraukomis iš ruošiamų spaudai Gėtės "Fausto," Slovackio ir Šilerio kūrinių vertimais.

"Knygų" skyriuje pateiktos trumpos anotacijos apie 1958 metais išleistas originaliosios ir verstinės literatūros knygas bei respublikos mokslininkų veikalus literatūros ir meno klausimais, o taip pat lietuvių rašytojų kūrinius, išleistus tarybinių ir užsienio šalių kalbomis.

"Literatūros ir meno metraštis" bus leidžiamas kasmet.

"FRA DIAVOLO"

VILNIUS.--Lietuvos Valstybinis akademinis operos ir baleto teatras į savo repertuarą įtraukė ir pradėjo repetuoti prancūzų kompozitoriaus Obero 3 veiksmų komišką operą "Fra Diavolo," kurią kompozitorius parašė 1830 metais.

Naująją operą diriguos respublikos nusipelnęs artistas R. Geniušas, režisierius — respublikos nusipelnęs meno veikėjas J. Gustaitis, dailininkas—J. Jankus.

Pagrindines partijas dainuos J. Stasiūnas, E. Čiudakova, V. Rubackis, V. Mikštaitė, J. Misiūraitė, V. Adamkevičius, K. Gutauskas, L. Muraško, P. Kasperavičius, R. Tumalevičiūtė, A. Kučingis ir A. Lietuvninkas.

F. BONOSKIS SAVO TĖVŲ GIMTINĖJE

Palangoje. Amerikos rašytojas Filipas Bonoskis (viduryje vienmarškinis) poilsiautojų apsuptas, praeina gražiuoju Baltijos jūros krantu.

Windsoriečiai parėmė "Laisvę"

Birželio 3 d. palikome Fort Lauderdel, Florida, ir patraukėme link Kanados. Kelionė sekės gerai ir už 4 dienų jau buvome Windsore pas draugus Baltulius. Kadangi jie čia turi pasistatę gražius motels, tai pas juos ir apsistojome. Jų moteliai moderniški ir kainos prieinamos. Jei kas norėtų pas juos nuvažiuoti, jų vieta randas 3048 Dougell Ave., keliai prieina 401 ir 3B.

Keliatą dienų pailsėję, aplankėme drg. Rapšius. Jie gyvena Rodney, Ont., turi didelį tabako ūkį. Iš visko matos, kad jiedu yra puikūs gaspadoriai, ir jų ūkis bene bus pavyzdingiausias, kiek man teko matyti. Su Rapšiais susipažinom tik pereitą žiemą, kada jie lankėsi Floridoje, bet mus priėmė kaip savo seniausius ir geriausius draugus. Mes to niekad nepamiršime.

Papietavę išvažiavom pas seserį į Aylmer, Ontario. Čia taipgi turime gerų draugų ir pažįstamų. Šioje apylinkėje išimtinai tabako ūkiai. Nemažai ir lietuvių čia turi didelius tabako ūkius. Didžiumoje yra atvažiavę 30 ir daugiau metų atgal. Darbininkai dar vis dirba už 65 centus į valandą. Kai blogas oras, nedirba tai ir mokėt negauna. Kiti ir gyvena ten, kur dirba, o dirba po 10 val. į dieną. Anot švogerio, "nėr kada ir plaukus apsikirpt". Ūkių darbininkai neorganizuoti, jų gyvenimas priklauso nuo gaspadoriaus malonės.

Kiek pabuvoję pas seserį, vėl grįžom atgal pas Baltulius į Windsoro apylinkę. Mat, čia turime kur laiką praleisti, arti randas gražus golfo klubas, kurį laiko Baltulis su pusininku serbų tautos. Gana progresyviškas žmogus. Begolfydami susipažinom su daugeliu lietuvių. Pasirodė, kad tarp jų yra gerų lošėjų. Nekurie net ir trofes yra laimėję. Mat, seniau vien lietuviam surengdavo turnamentus. Dovanas yra laimėję L. Svirplis, J. Bartulis, S. Baltulis ir daugelis iš apylinkės miestų. Šiame klube dirba ir du lietuviai, tai F. Vitauskas ir Kazys Valaitis; abu labai draugiški ir sąmoningi kavalieriai. F. Vitauskas užsirašė metams "Laisvę", o Kazys Valaitis paaukojo $5.00. Baltuliai davė $5 ir draugai Svirpliai $3. Al Valiulionis pridavė $20—$9 už prenumeratą ir $11 už bausmę, kad miamiečių surengtame "Laisvės" naudai piknike negalėjo dalyvauti. Čia prisiunčiu čekį už $40.

Dar norisi tarti padėkos žodį Mr. ir Mrs. Dimšiam, kurie gyvena Detroite ir turi savo barbernę. Jie ne tik kad mus po Erie ežerą gerai išmaudė, bet ir skanius pietus paruošė. Taipgi esame labai dėkingi už malonų priėmimą Mr. ir Mrs. Radziavičiams, kurie turi Windsore gražų viešbutį. Ačiū Pranskevičiams, Svirpliams, Linkevičiams, Andrijauskams, o ypatingai Emilijai ir Stan. Baltuliams.

Gaila buvo palikti senus ir naujus draugus, gaila buvo palikti Kanadą su jos puikia gamta, kuri man primena Lietuvą—čia žydi bijūnai, noksta kviečiai, miežiai ir avižos, o nuo juodų vyšnių linksta šakos.

M. Valilionienė

Hart, Mich.

Jau ruduo pas mus

Vakar liepos 23 d., smarkiai lijo, vanduo net latakais plaukė gatvėmis, o šiandien 24 d. 7:30 val. vakare temperatūra nupuolė iki 47 laipsnių, gi vakar siekė 80%. Gal bus ankstyvas ruduo?

Vyšnių derlius geras, nors pradžioj šio mėnesio smarkūs vėjai jas apkūlė - apdaužė. Trys prezervavimo įmonėlės dirba dieną - naktį, po 16 valandų kai kurie darbininkai išdirba; tai biskį perdaug valug šių laikų technikos. Virš 65 metų darbininkų įmonėlėse šiais metais nebepriėmė.

23 d. Kaniutė Rimkienė, Marytė Smalstienė ir Joana Jurienė buvo atvykę čia pasimatyti su šios žinutės rašytoju; jos visos trys gerai atrodė. Malonu buvo su tomis draugėmis matytis ir džiugu, kad jos sveikos.

Girdėjau per radiją, kad mūsų šalies vice-prezidentas p. Niksonas Maskvoje su Chruščiovu susitiko ir pasikalbėjo. Komentatoriai sako: Chruščiovas su Niksonu "susikirtę" dėl dabartinių pasaulinių ginčų—reikalų. Man atrodo, kad taip ir būtų geriausia, jog įvairių šalių valdžių vadovai turėtų įtikinėt vieni kitus, kaip gerint būvį visos žmonijos, o ne ginklais žvangint ir šalys kita kitą baugint pragarinėmis bombomis ir toli lekiančiomis raketomis. Tegul prezidentai ir ministrai kapitalistinių šalių nuvažiuoja į socialistines šalis pažiūrėti, o valdininkai iš socialistinių šalių tevažiuoja į kapitalistines šalis, tai gal ir karo pavojus greičiau sumažėtų. Net prezidento laiškas buvo skaitomas giriant tarybinius žmones.

Hartietis

Norwood, Mass.

PADĖKA

Reiškiu nuoširdžią padėką savo giminėms, draugėms ir draugams, kurie prisiuntė suraminimui atvirukus bei laiškus, ir tiems, kurie suteikė įvairių dovanų laike mano ligos.

Didelis ačiū klubietėms už surengimą pariukės ir suteikimą gražios dovanos. Visų užuojauta suteikė man daugiau jėgų ligos nugalėjimui. Dabar jau baigiu susveikti. Esu pasirengus išvykti atostogų į Los Angeles. Didelis ačiū visiems ir visoms!

Nellie Grybienė

So. Boston, Mass.

PADĖKA IR PARAGINIMAS

Esu dideliai dėkingas So. Bostono ir Dorchesterio draugams ir draugėms už laiškus, atvirukus ir asmeninį manęs aplankymą ligoninėje. Jūsų draugiškumas man priduoda daug energijos sugrįžti prie sveikatos.

Aš dabar neturiu didelių skausmų, bet kaip greitai pasveiksiu, tai dar nežinau.

Mano padėtyje dažniausi draugai yra "Laisvė," "Vilnis" ir "Liaudies Balsas," kuriuos patariu kiekvienam lietuviui skaityti. Aš, kaip buvęs "Laisvės" vajininkas, laike vajaus išgirdau visokių minčių. Buvo tokių, kurie išsikalbinėjo nuo atsinaujinimo prenumeratos ir sakė, kad jie skaito anglų kalba laikraščius ir "gauna žinias."

Žinoma, jie daro labai didelę klaidą, jeigu mano, kad angliškoji komercinė spauda pateikia jiems tokias žinias, kaip viršuj įvardinti lietuvių pažangiečių laikraščiai. Aš dabar turėdamas daug laiko dažnai paimu ir anglų laikraščius. Ir ką gi ten randi? Tik propagandą ir darbininkiško judėjimo šmeižimą. Kiekvienas galite matyti, koks didelis skirtumas tarp anglų kalba komercinės ir lietuvių pažangiosios spaudos.

J. Butkus

Shenandoah, Pa.

PALAIDOTAS PETRAS GRABAUSKAS

Liepos 20 d. Kalvarijos kalno kapinėse tapo palaidotas Petras Grabauskas, kuris tragiškai mirė Brooklyn, N. Y. Apie Petro mirtį jau buvo plačiai aprašyta pirmiau Laisvėje. Čia tik paminėsiu apie laidotuves.

Petro lavonas buvo parvežtas iš Brooklyno liepos 18 d. Bet gaila, kad jo nebuvo galima matyt, nes karsto neleido atidaryt. Liepos 20 d. skaitlingai susirinko jo giminių ir draugų atiduoti jam paskutinį patarnavimą, palydėti į kapines. Iš tolimesnių miestų dalyvavo K. ir J. Rušinskai iš New Yorko. Buvo daug gražių gėlių. Palaidotas be jokių bažnytinių ceremonijų.

Po palaidojimo visi buvo užprašyti sugrįžti į jo sesers Overaitienės namus, kur buvo duodami skanūs pietūs.

Petras paliko sūnų ir seserį. Iš Lietuvos paėjo iš Delnikių kaimo, Krosnos parapijos. Į Ameriką atvažiavo 1911 m. Nors Petras jau ilgas likas nebegyveno šioje apylinkėje, bet dažnai parvažiuodavo atlankyt savo sesutę ir draugus. Tad mes visi jo draugai labai gailimės Petro...

Liepos 23 d. iš apylinkės miestukų susirinko būrelis draugų į Lakewood Parką. Tai buvo labai malonus laikas, kad ir senesnio amžiaus mūsų draugams dar tenka susieiti ir pasikalbėti. Taipgi buvo labai smagu, kad su mumis dalyvavo draugai K. ir J. Rušinskai iš New Yorko.

Aš manau, kad mes, draugai, kol sveikata tarnauja, turėtume dažniau tokių suėjimų. Pirmiau, kuomet buvo rengiami piknikai šiose apylinkėse, kaip tai Minersvillėj, Mahanoy City, Shenandory, tai tenai susitikdavom, pasimatydavom. Bet jau keletas metų kai mūsų apylinkės piknikai prapuolė, nes jau visi nusiskundžia, kad surengimui pikniko reikia daug darbo padėti, o visų sveikata mažėja. Tai turėtume susirengti panašių privatiškų partijukių.

Taipgi čionai buvo prisimintas P. Grabauskas ir keliolika draugų ir draugių padavė savo vardus, kurie tilps Laisvėje, pareiškiant Petro seseriai ir sūnui užuojautą.

Kalnietė.

Kairas. — JAR prezidentas Nasseris vis nepasitenkinęs Irako premjeru Kasemu.

Grand Rapids, Mich.

Visą birželio mėnesį ir virš pusės liepos mėnesio buvo karšta ir lietaus nėra, nors oro biūras kasdien jo žada, bet kaip nėra, taip nėra. Baigia viskas išdžiūti, daržovės ir laukuose javai bei žolė ganiavoje.

Tiesa, iš pavasario — balandžio ir gegužės mėnesiais — buvo gražaus lietaus ir viskas gražiai augo, bet birželio ir liepos mėnesiais pasikeitė ir temperatūra siekia iki 90°. Atrodo, bulvių ir pamidorų bus mažai.

IŠ LIETUVIŲ GYVENIMO

Lietuvos Sūnų ir Dukterų draugijos laikytame pusmetiniame susirinkime liepos 14 d. narių atsilankė biskį daugiau, kaip paprastais susirinkimais, bet galėjo būti daugiau. Mūsų senesnių eilės retėja, daug išmirė, o gyvieji jau nepaslankūs.

Pirmininkas J. U., atidaręs susirinkimą, paprašė naują vicepirmininką F. Simonaitį ir naują iždininką G. Ven Striną, kurie buvo išrinkti priešmetiniame susirinkime, užimti vietas. Abu dar jauni ir energingi draugai, tai galima laukti gero pasitarnavimo draugijai. Strina užimd a m a s vietą pareiškė dirbsiąs už sumažintą algą, taip, kaip ir pirmininkas J. Urbanas. Nariai, išgirdę jo pareiškimą, priėmė gausiais aplodismentais.

Tiesa, naujas pirmininkas rado senos valdybos neužbaigtų užduočių, bilų, iždą tuščią. Pasitaręs su direktoriais, nusitarė rengti parengimus . Buvo surengta gera vakarienė, nuo kurios draugijai padaryta arti $400 pelno.

V.

Windsor, Ont., Canada

MIRĖ K. ZALA

Po trumpos ligos šių metų birželio mėnesio 28 dieną mirė drg. Karolis Zala.

Velionis paėjo iš Lietuvos, Barkiškių km., Želvos valsč., Ukmergės apskr. Jis buvo gimęs sausio mėn. 2 dieną, 1902 m.

Paliko liūdesy tris brolius: Feliksą Lietuvoje, Stasį A r g e n t i n o j e ir Justą JAV.

P. P.

TSRS YRA PRIEŠAKYJE PASAULINIŲ MOKSLŲ

Livermore, Calif.—Mokslininkas Dr. Ed. Teller, kuris skaitomas šios šalies hidrogeninių bombų išradėju, sako, kad Tarybų Sąjunga yra pasiekus aukščiausius mokslus. Jis sako, kad ji priešakyje kitų valstybių bus dar bent dešimts metų.

New Haven, Conn.

LLD 32 kp. laikė susirinkimą liepos 21 d. Narių nedaug atvyko, tur būt šilumo sulaikė. Gauta žinutė nuo fin. raštininkės M. Valinčius, kad nariai jau baigia pasimokėti duokles.

—:—

Buvusieji susirinkime visi gavo po knygą "Algio Lumbio nuotykiai", kurią parašė R. Mizara. Draugai turės ką pasiskaityti. Patartina tuojau pradėti skaityti, o pradėjęs nenorėsi padėti.

—:—

Gauta žinutė nuo d. G. Klimo su pažadu išpildyti programą parodymu filmų "Katriutės gintarai" ir "Lietuvos jaunimas". Įvyks rugsėjo 20 d., 1:30 val. popiet, Lietuvių Social Club svetainėje, 243 Front St.

—:—

Sužinota, kad Bronius Medley lankosi Miami, Fla., pas savo draugus. Tur būt aplankys ir kitus miestus. Visi draugai linkime linksmos kelionės.

JSK

Philadelphia, Pa.

AUTOBUSU IŠVYKA

Komisija dar kartą tai primena norintiems vykti į New Yorką pažiūrėti Tarybų Sąjungos suruoštos didžiosios parodos Koliseume.

Ši paroda yra istorinė. Ten rodoma vėliausių laikų naujausi išradimai, technika, kultūra, menas. Pamatę TSRS eksponatus galėsite spręsti, kaip dvi milžiniškos šalys lenktyniuojasi bendrame mokslo žygyje.

Panašią parodą mūsų šalis atidarė Maskvoje praėjusią savaitę. Abiejų parodų tikslas: kad abiejų šalių žmonės geriau pažintų vieni kitus.

Išvykos bilietas kainuoja 4 dolerius į abu šonus. Patartina užsiregistruoti iš anksto dėl gavimo sėdynės, nes šiuo laiku jau prašo buse vietų keli kitataučiai.

Busas išeis 8:30 ryto rugpiūčio (Aug.) 1, n u o kampo N. 4th St. ir Girard Ave.

Ruošos Komisija

Daugiau įvairių parengimų Laisvės naudai.

PHILADELPHIA, PA.

REAL ESTATE

Lietuvė pardavėja, turi didelę kampinę krautuvę, su dideliais kambariais užpakalyje. Arti Germantown ir Lehigh Ave. Taipgi turi ir daugiau gerų pirkinių. Prieinamai. **DODD. RE. 9-4208. LI. 9-1897.** (59-60)

Help Wanted—Female

Operatorės. Patyrusios prie suknių. Nuolatinis darbas. Kreipkitės: 1228 Cherry St., 5 aukštas.

(61-63)

Worcester, Mass.

MIRUS

Teklei Norvaišienei

Reiškiame gilią užuojautą liūdesyje likusiai šeimai— vyrui ir sūnui Juozui, giminėms ir draugams.

B. B. Dupšai
P. M. Yuciai
A. P. Petrauskai
A. M. Sukackai
J. K. Sabaliauskai
J. D. Lukai
J. O. Dirveliai
A. J. Miškiniai
J. M. Kižiai
Walter & Wanda
J. O. Danauskai
A. T. Rumšai
J. P. Bakšiai
J. H. Žilinskai
A. O. Skralskiai
J. U. Yeskevičiai
A. E. Pilkauskai
G. H. Smithai
F. K. Ausiejai
L. M. Žukai
B. M. Kukauskai
J. A. Krukoniai
V. A. Repečkai
P. D. Yelskiai
A. A. Ringevičiai
J. Skliutas
M. Žalimienė
A. Vilčiauskas
M. Tamošiūnas
P. Sadauskas
H. Kalakauskienė
J. Raulušaitis
V. Žitkus
K. Kosulis
J. Tamošiūnas, Jr.
J. Lozaravičia
J. Deksnis
K. Gasparonis
F. Naves
J. Pinkus
A. Motiejaitienė
J. Reklaitis
F. Naginionis
G. Gibavičia
W. Šimkus
J. Pocienė
P. Plakštis
P. Šiušas
J. M. Petkūnai
M. Šiupėnienė
M. Matiošaitienė

Havajaus salose jau jungiasi unijistai

Honolulu, Havajai.—1950 metais CIO unijų viršūnės išmetė Havajaus salų unijas, kaipo "komunistines". Havajaus salose apie pusė darbininkų yra susijungę į unijas.

Laivakrovių unija turi 25,000. Jai vadovauja kairus Harry Bridges. Beveik kita tiek yra organizuoti ananasų ir kitų darbo šakų darbininkų. Dabar tos unijos jungiasi į bendrą vadovybę. H. Bridges ir James Hoffa, tymsterių unijos prezidentas, tariasi bendram veikimui.

Užsakykite Laisvę savo giminėms į Lietuvą. Kaina $12.00 metams.

Worcester, Mass.

AIDO CHORO METINIS PIKNIKAS

Rugpiūčio 9 August

OLYMPIA PARKE—SHREWSBURY, MASS.

Šiame piknike linksmins visus gražiomis dainomis

Hartfordo Laisvės Choras

Vadovybėje Vilma Hollis

Kviečiame visus dalyvauti šioje metinėje dainų šventėje.

Rengimo Komisija

Kas Skaito ir Rašo Duonos Neprašo

Tai išmintingas posakis, kuris yra taip senas, kaip senas yra pats raštas. Kas to posakio laikosi, niekad nesigaili. Skaitykite šias knygas:

Amerikos Demokratijos Steigėjai

Skaitykite ją! Susipažinkite su pagrindiniais įstatymais. **Joje rasite Jungtinių Valstijų Konstituciją su svarbiaisiais pataisymais. Atvaizdos žymiausių kovotojų už nepriklausomybę. Puslapių 320, kaina $2.00. DABAR TIK $1.50.**

Lietuvių Tautos Atbudimo Pionieriai

Trumpos biografijos žymiausių Lietuvos patriotų. Parašė Dr. A. Petrika, puslapių 320, kaina $1.50. DABAR TIK $1.

Popiežiai ir Lietuvių Tauta

Tai rinkinys faktų, kuriuos privalo žinoti kiekvienas lietuvis. Parašė Prof. Pakarklis, puslapių 320, kaina $1.50, DABAR TIK $1.00.

Žmogus ir Mašina

Puikus rinkinys faktų apie išradimus, su įdomiais paveikslais, sutaisė Dr. J. J. Kaškiaučius. Puslapių 240, kaina $1.50, DABAR TIK $1.00.

ŠLIUPTARNIAI

Amerikos lietuvių tautinio ir kultūrinio atgimimo laikų istorinis romanas. Parašė Algirdas Margeris. Knyga 652 puslapių. Kaina $5.00: Dabar tik $4.00.

LIETUVIŲ KALBOS ŽODYNAS

Kiekvieno kultūringo lietuvio namų knygyne turi būti šis žodynas. Rašyboje ar gyvo žodžio kalboje jame rasite patikrinimą. Tai yra mokytojas jūsų namuose. KAINA $5.50.

Laisvė

110-12 Atlantic Ave., Richmond Hill 19, N. Y.

Shenandoah, Pa.

MIRUS

Petrui Grabauskui

Reiškiame giliausią užuojautą jo seseriai
Onai Overaitienei, giminėms ir draugams.

K. E. Motuzai
J. K. Rušinskai
A. J. Zalenkai
K. A. Naravai
M. M. Miliai
O. Šmulkštienė
K. O. Senkai
M. O. Paukštaičiai
A. M. Chaponiai
A. Dočkienė (Cicero, Ill.)

Kubos respublika eina nauju demokratijos keliu, Castro

Havana. —"Tai buvo mūsų valdžios rinkimai", pareiškė Fidel Castro Havanoje pereitąjį sekmadienį. Havanos miestas turi apie milijoną gyventojų, o kita tiek buvo susirinkę iš visos Kubos žemdirbių. Miesto gyventojai ir žemdirbiai entuziastiškai išreiškė Fideliui Castro ir jo vyriausybei pasitikėjimą.

Castro savo kalboje sakė, kad Kuba eis "biednos ir tyros demokratijos keliu". Jis tvirtino, kad Kuboje demokratija apima senosios Graikijos, Lincolno ir šių dienų demokratinius principus.

Milžinišką masių susirinkimą Havanoje jis prilygino prie senosios Graikijos viešų susirinkimų spręsti demokratinius reikalus. Jis sakė, kad yra skirtumas tik tas, kad "Graikijoje susirinkdavo vergų savininkai", o Kuboje susirinko tie, kurie kovoja prieš pavergimą.

Castro sakė, kad dabar Kuboje yra 6,400,000 gyventojų, iš kurių 1,300,000 yra balsuojančių amžiaus, tai Havanoj susirinkę žemdirbiai ir gyventojai ir sudarė reikalingą gyventojų skaičių savo valdžios pasirinkimui. "Jie išreiškė pasitikėjimą revoliucinei valdžiai, tai todėl per ketveris ar penkeris metus nebus rinkimų", pareiškė Castro.

Castro sakė, o sekamą dieną dienraštis "Revolucion" rašė, kad Kuba turės dar daug vargo, kol išgyvens pirmesnių valdžių palikimą: baisią tarpe žmonių nelygybę, daugelio atsilikimą, beviltiškumą, o taipgi nugalės užsienio imperializmo pastangas, kuris stengiasi neleisti Kubai eiti naujuoju keliu.

Įvairios Žinios

NAUJA AŠIS: ROMA-PARYŽIUS-BONNA

Bonna. — Jungtinių Valstijų paragintos Italija, Francūzija ir Vakarų Vokietija planuoja įsteigti naują ašį: Roma-Paryžius-Bonna. Ši sąjunga veiks panašiai, kaip pirm karo veikė Romos-Berlyno ašis. Sudariusių ašį politiniai, ekonominiai ir militariniai vadai suderins savo politiką ir veikimą.

Fort Pierce, Fla. — Ant baržų buvo pastatyta bažnyčia ir Indian upe nuvežta 75 mylias į Satellite Beach miestelį.

KINIJA IR VIETNAMAS PERSERGĖJO LAOSĄ

Pekinas. — Kinijos Liaudies respublika ir Šiaurinio Vietnamo Liaudies Respublika įteikė Laoso vyriausybei reikalavimus. Jos reikalauja sulaikyti persekiojimus darbo žmonių, prašalinti iš Laoso Jungtinių Valstijų karinius patarėjus, kurių ten buvimas laužo Genevos sutartį, ir atsisakyti nuo JAV militarinės pagalbos. Abi respublikos sako, jeigu Laosas to neišpildys, tai už įvykius patsai ims atsakomybę.

Tel Avivas. — Izraelyje įvyko riaušių. Beershebo-je 24 jaunuoliai mušėsi su policija, o Migda Heimike apie 30 jaunų vyrų puolė policiją. Kol kas riaušių priežastis dar nėra aiški.

ŠIAURĖS KORĖJA ATMETĖ PROTESTĄ

Panmunjomas. — Per Jungtinių Tautų atstovą Jungtinės Valstijos įteikė Šiaurinei Korėjai protestą ir kaltino, kad būk jos du lėktuvai atakavo JAV laivyną birželio 16 dieną.

Šiaurinė Korėja protestą atmetė. Jos ministras pareiškė, kad JAV protestas neturi jokių faktų. Tuo pat kartu Š. Korėja reikalavo, kad Jungtinės Tautos įsakytų JAV sulaikyti jos lėktuvų skrajojimus virš Korėjos.

SUSMUKO ARGENTINOS VALDŽIOS ĮTAKA

Buenos Aires. — Dvylikoje miestų, Santa Fe provincijoje, įvyko viršininkų rinkimai. Frondizi valdžios partijos labai nupuolė balsai, ji gavo tik vieną balsą iš šešių balsavusių. Komunistų, kairiųjų ir peronistų balsai paaugo.

PAVOJINGI MAIŠIUKAI

Gautas pranešimas iš federalinės sveikatos tarybos, jog vien tiktai šiemet per nelaimes su visokiais plastikiniais maišiukais mirė 63 žmonės. Daugiausia nelaimės pasitaiko su mažais vaikais.

Help Wanted—Male

Prie visokių darbų fabrike. Unijos pašalpos. Kalbanti angliškai. 5 dienos. Nuolat. Viršlaikiai. Klauskite Ben. ST. 4-7880.

(61-67)

Siūlo pirkti ir taupinti manganą

Washingtonas. —Senatorius J. E. Murray iš Montana valstijos siūlo, kad Jungtinių Valstijų vyriausybė paskirtų $23,000,000 nupirkimui mangano ir jo taupimui.

Manganas specialė metalo rūda, kurios reikia pridėti gaminant tvirtą plieną kanuolėms ir kitokiems įrengimams. Jungtinės Valstijos savojo mangano neturi. Jo daugiausiai yra Tarybų Sąjungoje.

ITALIJOJE ATGYJA MUSSOLINIO GAUJA

Roma. — Italijoje fašistai kuopia jėgas po vardu "naujieji fašistai". Dabartinė valdžia ir Vakarų imperialistai jiems pataikauja.

Jauniausias Mussolinio sūnus Romano, kuris dabar yra 31 metų amžiaus, groja ant piano "jazzų" orchestroje. Kur tik jaunimo susirenka jis groja Mussolinio laikų maršus ir dažnai pakartoja Amerikoje pagamintą plokštelę "Del Duce", kurioje apdainuojamas jo tėvas — Mussolinis.

RASISTAI ATMETĖ JAPONĘ MOKYTOJĄ

Falls Church, Va. —Mokyklų viršininkai atmetė japonų kilmės mokytoją Yukimo Tamashiro 35 metų amžiaus. Jie sakė, kad nors ji yra kiek "geresnė už negrę, bet vis vien netinkama".

Katmandu. —Nepalio karalystėje, Tibeto ir Kinijos pasienyje, Jungtinių Valstijų specialistai pravedą vieškelius ir įrengia orlaukius.

Washingtonas. — Prezidentas Eisenhoweris sako, kad nebus sumažinimo taksų tol, kol nesumažės federalinės valdžios skolos. Gi skolos kiekvieneriais metais dar padidėja.

Hudsono sukakties minėjimo trečioji programa įvyks rugp. 2-ros popiečio 3 val. New Yorko Central parke. Dalyvaus danų, norvegų, suomių ir švedų menininkai.

JOHN KRAUSS, Inc.
117-09 Liberty Ave.
Richmond Hill, N. Y.
(Smulkmeniškas pardavinėjimas)
MĖSOS IR WURSTWAREN

Po miestą pasidairius

Jaunas amerikietis pianino muzikas Van Cliburn apžiūrėjo Tarybų Sąjungos parodą New Yorke. Jis išreiškė pasitenkinimą.

Mergaitė 9-ių metų Francine Gibson, gyvenanti Nostrand Ave., Brooklyn, parsinešė į namus kelias lėles. Motina patyrusi, kad mergaitė jas pavogė, tai ją nubaudė. Mergaitė supyko ir puolė žemyn nuo penkto aukšto pro langą. Ji paimta į ligoninę.

Tarpe jaunesnių žmonių išsiplatino kvailumo liga—"Drag race" (greitas lenktyniavimas automobiliuose). Paprastai, dažniausia nakties laiku, jie sustoja greta, o paskui paleidžia auto visu smarkumu. Taip du "drag race" lėkė trečią valandą nakties linkui Paterson, N. J. Vienas auto atsimušė į stulpą. Vietoje užsimušė Vera Dobrow ir R. Collins, o N. Dubrow ir J. Collins pateko į ligoninę.

Kepyklos savininkas Solomon Goldberg, 38 metų, kuris biznį užlaiko Brooklyne, uždaręs kepyklą ėjo į savo auto. Jį užpuolė du plėšikai. Jis turėjo su savimi $100 ir priešinosi. Plėšikai jį peršovė, pačiupo pinigus ir pabėgo. Kings County ligoninėje Goldbergui išėmė kulką iš kaklo, gal jis gyvens.

Policija suėmė kelis vyrus ir moteris už platinimą narkotikų. D. G. Gonzales ir jo žmona, nuo 139th St., Jamaica, pastatyti po $20,000 kaucijos.

Keisti tie "The Daily News" redaktoriai. Jie plustasi, kaip girtos davatkos. Jie negali parašyti be keiksmų apie socialistines šalis. Dabar sumanė pagarsėti ir "sunaikinti" "Komunistų Manifestą", kurį 1848 metais paskelbė komunistinės organizacijos, kuris buvo parašytas Karolio Marksо ir F. Engelso. Minimas komercinis laikraštis kartą į savaitę pateikia redakcinį "The Nature of the Enemy". Iš jų redakcinio matosi, kaip ponai redaktoriai įpuolę desperacijon.

Maskvoje amerikiniai korespondentai klausė Frolo Kozlovo apie New Yorko požeminius traukinius ("subway). Jis sakė, kad jie nešvarūs, oras yra labai blogas. Jis patarė, kad N. Y. gubernatorius vietoje agituoti už statymą nuo atominių bombų slėptuvių, tai geriau susirūpintų New Yorko "subvėmis".

Du ginkluoti plėšikai atėjo į Floridian Restaurant, Broadway ir 51st St., Manhattane ir privertė valgyklos tvarkytoją Stadlerį atidaryti saugos spintą. Ten buvo virš $20,000. Plėšikai pačiupo pinigus ir pabėgo.

Po šešių savaičių streiko laimėjo kovą 1,400 vairuotojų prieš A. & P. krautuves. Jie gavo pakelti po $6 algos per savaitę, o už metų dar bus jiems pridėta po $2.

Vairuotojų streikas buvo uždaręs apie 400 A. & P. krautuvių New Yorke ir jo apylinkėje.

Hempsteade policija areštavo L. M. Dorssettą, 29 metų amžiaus, 5 vaikų tėvą. Kaltina, kad jis gatvėje išprievartavo 17-kos metų merginą R. Carsonaitę, kada ji su motina vedžiojo šunį. Dorssettas 1950 ir 1955 mm. jau atbuvo kalėjime metus ir pusę už du tokius pat pasielgimus.

Diskriminacija ir čia kanda žmones

New York. — Valstijinė Komisija prieš diskriminaciją pažadėjo tyrinėti skundą prieš New Paltz diskriminacinę praktiką.

Komisijai įteiktas šešių Mokytojų kolegijos fakulteto narių pasirašytas skundas, kad kai kurių rasių ir tautų kilmės mokytojai neįleidžiami kolegijos apylinkėje gyventi. Diskriminacija vykdoma ir prieš studentus, sako jie.

Gaisras nušlavė namus, rakandus ir kraitį

Rosedale miestelyje 75 South St. kilęs gaisras staiga persimetė ir į sekamą namelį. Abiejų namukų liko tik griaučiai. Apžalojo gretimą trečią namą.

Nelaimės metu dviejuose namuose pasitaikė namiškių. Jie spėjo kai ką išgelbėti. Bet naujavedžiai Donald ir Carol Hitchcock parėję namo rado tik jos žiedą. Visi nauji rakandai ir kraitis suanglėjo ar pelenais virto.

Išlydėsime vykstančius Lietuvon, palinkėsime laimingos kelionės

Atėjo žinių, kad ir antroji turistų grupė jau pakėlusi sparnus iš Amerikos Lietuvon skristi. Šioje grupėje taip pat esama keliauninkų iš visos plačios ir ilgos mūsų šalies. Bus ir brooklyniečių.

Žinome, kad brooklyniečiai ir apylinkės lietuviai nori susitikti tuos laimingusius išvykstančius. Nori paprašyti, kad jie ten nuvykę susitiktų Lietuvoj gyvenantį giminę ar draugą. O juk ir keleiviams miela būna pabūti valandą kitą su brooklyniečiais.

Tam viskam bus proga šio antradienio vakarą, rugpiūčio 4 d., 7 val. vak. Laisvės patalpoje, 110- 12 Atlantic Ave., Richmond Hill, N. Y.

Be trumputės programos, visas vakaras skiriamas pažintims ir draugiškiems pokalbiams su svečiais ir jų palydovais iš toliau. Kam tai įdomu, kviečiame atvykti. Turėsime ir užkandžių.

Rengėjai

Gaisre mirė 4 vienos šeimos nariai

Liepos 28-tos rytą dar prieš aušrą kilo gaisras 3 aukštų apartmentiniame name 417 - 419 Watkins St. Tai Brooklyno varguomenės apgyventa Brownsvillė, ir praeityje turėjusi ne vieną panašią tragediją.

Gaisre neteko gyvybės Earl, Robert. Dolores ir Mary Winningham, 24, 20, 10 ir 7 metų. Dvylika kitų asmenų atsidūrė ligoninėse, vieni pavojingai apdegę, kiti sulaužytais kaulais, šokant iš aukštų. Apie 30 liko benamiais.

Ugnis prasidėjo 417-me ir per menką bendrą sieną greit įsisuko ir į 419-jį namą, visas pastatas paskendo ugnyje.

Gaisragesybos viršininkai sako, kad gaisras atrodo įtartinu, žadėjo nuodugniai tirti. Kol kas manoma, kad gaisras įsikūrė 417-jo koridoriuje paliktame išmestame čiužinyje. Eina kalbos, kad ten koridoriuje susirinkdavo kortuoti ir būk girti ten ateidavę miegoti.

MALE and FEMALE

VYRAI-MOTERYS
Patyrę
OPERATORIAI
PRIE SIUVAMŲJŲ MAŠINŲ
Kreipkitės Asmeniškai pas:
ROBERT HALL MFG. CO.
84 Broadway, Brooklyn
Tarpe Wythe Ave. ir Berry Sts.
ST. 2-8808

(59-62)

Profesorius laimėjo

Profesorius Dr. Hughes buvo išmestas iš Hunter kolegijos 1954 metais. Mat, jis atsisakė įvardinti kitus profesorius, kurie savo laiku su juo kartu priklausė Komunistų partijai. Per keleris metus ėjo kova. Dabar profesorius laimėjo seną vietą atgal ir penkerių metų algą, kurios susidarys apie $54,000. Nors jis su komunistais seniai nieko nebeturi, bet jis taipgi nesutinka išdavinėti savo buvusius draugus. Jis sako: mano sąžinė neleidžia būti išdaviku!

Kalbink užsirašyti Laisvę tuos, kurie jos dar neskaito.

PRANEŠIMAI

BROOKLYN, N. Y.

LDS 1-os kuopos narių atydai. Kuopos susirinkimas įvyks trečią dieną, rugpiūčio 5 d., 7:30 val. vak., Laisvės spaustuvėje, 110-12 Atlantic Ave., Richmond Hill. Visi nariai kviečiami dalyvauti susirinkime. Kurių duoklės neužmokėtos, malonėkite ateiti ir užsimokėti, kad nesusispenduotumėt. Valdyba.

(61-62)

CLIFFSIDE, N. J.

LDS 115 kuopos susirinkimas įvyks penktadienį, rugpiūčio (Aug.) 7 d., pradžia 8 val. vakare, pas J. Bakūną, 316 3rd St.

Taipgi turėsime ir LLD 77 kuopos reikalais pasitarimą tą patį vakarą. Nariai gausite naują knygą.

Visi minėtų draugijų nariai malonėkite dalyvauti šiame susirinkime. Komitetas. (61-62)

ROCHESTER, N. Y.

Rugp.-Aug. 23 d. įvyks Gedemino Draugystės metinis piknikas Bay View, prie ežero. Kviečiame vietinius, apylinkinius ir kanadiečius dalyvauti. Pradžia 1 val. dieną. Bus gera muzika, skanių valgių ir gėrimų. Linksmai praleisite laiką. Rengėjai. (61-65)

ROCHESTER, N. Y.

LDS 167 kp. rengia išvažiavimą Rugp.-Aug. 9 d., 1:30 v. dieną, pas Malinauskus, Penfield, N. Y. Graži vieta. Kviečiame visus dalyvauti, piknikas visvien įvyks, kad ir lytų. Reng. Komisija. (59-60)

BROCKTON, MASS.

Mass. Valstijos Moterų Sąryšio metinis piknikas įvyks rugpiūčio (Aug.) 30 d. Liet. Taut. Namo Parke, Winter St. Turėsime skanių namie gamintų valgių, šiltų ir šaltų gėrimų. Bus muzika ir kiti pamarginimai. Prašome dalyvauti. Rengėjos. 59-60)

BROCKTON, MASS.

Piknikų Kalendorius
Liet. Taut. Namo Parke

Rugpiūčio 23 d., pikniką rengia Amerikos Liet. Piliečių Klubas (So. Bostono).

Rugp. 30 d., pikniką rengia Mass. Valstijos Moterų Sąryšis.

Rugsėjo 6 ir 7 dd., Montello Vyrų Dailės Grupės piknikas.

Geo. Shimaitis

MATTHEW A. BUYUS
(BUYAUSKAS)
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Newark 5, N. J.
MArket 2-5172
426 Lafayette St.

"nuostabūs . . . Milžiniški paveikslai yra pergalingi."—N. Y. Times.
"Jaudinanti . . . Svetimšališki!"—Herald-Tribune.
"Pilni juokų!"—N. Y. Post.

"ŽAVINGAS VEIDRODIS"
USSR KULTŪROS MINISTERIJA PERSTATO
2-ą Kino Filmą
"ŽAVINGAS VEIDRODIS"

Žavinga kino filma... pražydi su grožybe... matysite Bolšoi Teatro artistus, Kiniečių Pekingo Operą, Piatnitskio Dainų ir Šokių Ansamblį... apysaka, tampanti tikrove . . .

"ŽAVINGAS VEIDRODIS" rodomas kartu su Sovietų Paroda New Yorko Coliseume **nebus matomas niekur kitur Jungtinėse Valstijose.**

Rodomi be Pertraukos —:— Dabar iki Rugpiūčio 10

AIR CONDITIONED
MAYFAIR 7TH AVE. & 47TH ST., CI 5-9800
SHOW TIMES: 12:40, 2:30, 4:20, 6:10, 8:00, 9:50

GENERALI IŽANGA VISADA: $1.50, $1.00; VAIKAMS: 50c
VĖLYVI RODYMAI PENKTADIENIAIS IR ŠEŠTADIENIAIS

DOVANŲ PAKETAI Į U. S. S. R.

Lietuvą, Ukrainą, Baltarusiją, Latviją, Estoniją, Armėniją ir kitas šalis.

Package Express & Travel Agency, Inc.

(LAISNIUOTA PER USSR)

BROOKLYN—1530 Bedford Ave., kamp. Lincoln Pl. IN. 7-6465. IN. 7-7272
NEWARK, N. J. — 312-14 Market St. Tel. MI. 2-2452. MI. 2-1681

Siunčiami tik nauji daiktai — medžiagos, drabužiai, valgomieji produktai, gyduolės, siuvamosios mašinos. Pristatymas garantuojamas, taipgi adresato parašas. Visi kaštai, įskaitant muitą, pmokami iš anksto.
Kiekvienas pakas apdraudžiamas.

Mūsų klientų patogumui, mes turime įvairių aukščiausios kokybės medžiagų prieinamomis kainomis.
Atdara kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 ryto iki 4 popiet.

78—2nd Ave.
New York 3, N. Y.
ORegon 4-1540

651 Albany Ave.
Hartford, Conn.
CHapel 7-5164

1241 N. Ashland Ave.
Chicago 22, Ill.
HUmboldt 6-2818

832 N. 7th St.
Philadelphia 23, Pa.
WAlnut 3-1747

11601 Jos. Campau Ave.
Detroit 12, Mich.
TOwnsend 8-0298

107 S. Vermont St.
Los Angeles. Calif.
DUnkirk 5-6550